Akhbaar Ke Baare mein Suwal Jawab (Gujarati)

અખ્બાર કે બારે મેં સુવાલ જવાબ

- દુન્યા કા સબ સે પહલા અખ્બાર
- ખબર મા'લૂમ કરને કી નિરાલી હિકાયત
- ગિરિફ્તાર શુદા ચોર કી ખબર લગાના કૈસા ?
- અખ્બાર પઢના કૈસા ?
- દહ્શત ગર્દી કી વારિદાત કી ખબર છાપને કે નુક્સાનાત

શૈખે તરીકત, અમીરે અહલે સુન્નત, બાનિયે દા'વતે ઇસ્લામી, હઝરત અલ્લામા મૌલાના અબૂ બિલાલ
મુહમ્મદ ઇલ્યાસ અત્તાર કાદિરી ર-ઝવી

مکتبۃ المدینہ

અખ્બાર કે બારે મેં સુવાલ જવાબ

યેહ રિસાલા (**અખ્બાર કે બારે મેં સુવાલ જવાબ**)

શૈખે તરીકત, અમીરે અહલે સુન્નત, બાનિયે દા'વતે ઈસ્લામી હઝરત અલ્લામા મૌલાના અબૂ બિલાલ **મુહમ્મદ ઈલ્યાસ અત્તાર કાદિરી** ર-ઝવી ઝિયાઈ دَامَتْ بَرَكَاتُهُمُ الْعَالِيَه ને **ઉર્દૂ** ઝબાન મેં તહરીર ફરમાયા હૈ.

મજલિસે તરાજિમ (દા'વતે ઈસ્લામી) ને ઈસ રિસાલે કો **ગુજરાતી** રસ્મુલ ખત મેં તરતીબ દે કર પેશ કિયા હૈ ઔર **મક-ત-બતુલ મદીના** સે શાએઅ કરવાયા હૈ. ઈસ મેં અગર કિસી જગહ કમી બેશી પાએં તો મજલિસે તરાજિમ કો (બ ઝરીઅએ મક્તૂબ, ઈ-મેઈલ યા SMS) મુત્તલઅ ફરમા કર સવાબ કમાઈયે.

રાબિતા : મજલિસે તરાજિમ (દા'વતે ઈસ્લામી)

મક-ત-બતુલ મદીના

સિલેક્ટેડ હાઉસ, અલિફ કી મસ્જિદ કે સામને, તીન દરવાજા,
અહમદઆબાદ-1, ગુજરાત, ઈન્ડિયા
MO. 9374031409
E-mail : translationmaktabhind@dawateislami.net

ક્યિામત કે રોઝ હસરત

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم **:** સબ સે ઝિયાદા હસરત કિયામત કે દિન ઉસ કો હોગી જિસે દુન્યા મેં ઈલ્મ હાસિલ કરને કા મૌકઅ મિલા મગર ઉસ ને હાસિલ ન કિયા ઔર ઉસ શખ્સ કો હોગી જિસ ને ઈલ્મ હાસિલ કિયા ઔર દૂસરોં ને તો ઉસ સે સુન કર નફ્અ ઉઠાયા લેકિન ઈસ ને ન ઉઠાયા (યા'ની ઉસ ઈલ્મ પર અમલ ન કિયા). (تاريخ دمشق لابن عساكر ج ٥١ ص ١٣٨ دارالفكر بيروت)

કિતાબ કે ખરીદાર મુ-તવજ્જેહ હોં

કિતાબ કી તબાઅત મેં નુમાયાં ખરાબી હો યા સફ્હાત કમ હોં યા બાઈન્ડિંગ મેં આગે પીછે હો ગએ હોં તો **મક-ત-બતુલ મદીના** સે રુજૂઅ ફરમાઈયે.

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ وَ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلٰى سَيِّدِ الْمُرْسَلِيْنَ اَمَّا بَعْدُ فَاَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيْمِ ؕ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ؕ

કુછ ઈસ રિસાલે કે બારે મેં.....

આલમી મ-દની મર્કઝ **ફૈઝાને મદીના** કે ૨-મઝાન હૉલ મેં 6 **જુમાદલ ઉખ્રા** 1433 સિ.હિ. (28.4.12) જુમુએ ઔર હફ્તે કી દરમિયાની શબ ઈલેક્ટ્રૉનિક મીડિયા ઔર પેપર મીડિયા કે સહાફિયોં ઔર દીગર મુ-તઅલ્લિકીન કા મ-દની મુઝા-કરા હુવા જો રાત ગએ તક જારી રહા, એક સહાફી ને મ-દની મુઝા-કરે મેં જબ કે એક ઔર ને મ-દની ચેનલ કો દિયે જાને વાલે તઅસ્સુરાત મેં (જિસે મ-દની ચેનલ પર દી જાને વાલી દા'વતે ઈસ્લામી કી "મ-દની ખબરેં" કે અન્દર મૈં ને અપની કિયામ ગાહ પર સુના) સહાફત કે હવાલે સે રહનુમાઈ સે મુ-તઅલ્લિક રિસાલા શાએઅ કરવાને કા મુતા-લબા કિયા. મેરા ભી પહલે હી સે રિસાલા પેશ કરને કા ઝેહ્ન થા ઔર ઈસ ઝિમ્ન મેં મેરે પાસ સુવાલન જવાબન કાફી મવાદ મૌજૂદ થા, જો કે બનામ "અખ્બાર કે બારે મેં સુવાલ જવાબ" આપ કે હાથોં મેં હૈ. **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ઈસ કે મુઅલ્લિફ વ ઉ-લમાએ **મુફ્તિશીન** કો જઝાએ ખૈર અતા ફરમાએ ઔર સહાફિયોં, અખ્બાર બીનોં ઔર જુમ્લા મુસલ્માનોં કી દુન્યા વ આખિરત કે લિયે નફ્અ બખ્શ બનાએ.

اٰمِين بِجَاهِ النَّبِيِّ الْاَمِين صَلَّى اللهُ تعالٰى عليه واٰله وسلَّم

તાલિબે ગમે મદીના વ
બકીઅ વ મગ્ફિરત વ
બે હિસાબ જન્નતુલ
ફિરદૌસ મેં આકા
કા પડોસ

6 શા'બાનુલ મુઅઝ્ઝમ 1433 સિ.હિ.
27-6-2012

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللهُ تعالٰى على محمَّد

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ وَالصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلٰى سَيِّدِ الْمُرْسَلِيْنَ
اَمَّا بَعْدُ فَاَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيْمِ ؕ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ؕ

અખ્બાર કે બારે મેં સુવાલ જવાબ

શૈતાન લાખ સુસ્તી દિલાએ યેહ રિસાલા પૂરા પઢ લીજિયે. اِنْ شَآءَاللّٰه عَزَّوَجَلَّ ગુનાહોં સે બચને કા ઝેહ્ન બનેગા.

દુરૂદ શરીફ કી ફઝીલત

મદીને કે સુલ્તાન, રહમતે આ-લમિય્યાન, સરવરે ઝીશાન, **મહબૂબે રહમાન** صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કા ફરમાને અ-ઝમત નિશાન હૈ : જિસે કોઈ મુશ્કિલ પેશ આએ ઉસે મુઝ પર કસરત સે **દુરૂદ** પઢના ચાહિયે ક્યૂંકે મુઝ પર **દુરૂદ** પઢના મુસીબતોં ઔર બલાઓં કો ટાલને વાલા હૈ. **(اَلْقَوْلُ الْبَدِيع ص ٤١٤، بستانُ الواعظين للجوزى ص٢٧٤)**

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

સહાફત કી તા'રીફ

સુવાલ : ''સહાફત'' કી ક્યા તા'રીફ હૈ ?

જવાબ : **સહાફત** કા લફ્ઝ **''સહીફા''** સે નિકલા હૈ જિસ કે લુ-ગવી મા'ના હૈં : ''કિતાબ યા રિસાલા''. બહર હાલ અ-મલન એક

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم : જિસ ને મુઝ પર એક બાર દુરૂદે પાક પઢા અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ ઉસ પર દસ રહમતેં ભેજતા હૈ. (مسلم)

અર્સએ દરાઝ સે "સહીફા" સે મુરાદ ઐસા મત્બૂઆ મવાદ હૈ જો મુકર્રરા વક્ફોં કે બા'દ શાએઅ હોતા હૈ ચુનાન્ચે ઇસ મફ્હૂમ મેં **"અખ્બાર"** ઔર **"માહનામોં"** કો ભી શામિલ કિયા જા સકતા હૈ. "સહાફત", કિસી ભી મુઆ-મલે કે બારે મેં તહકીક ઔર ફિર ઉસે સૌતી, બ-સરી (યા'ની સુનને, દેખને) યા તહરીરી શક્લ મેં બડે પૈમાને પર કારિઈન (યા'ની પઢને વાલે), નાઝિરીન યા સામિઈન તક પહોંચાને કે અમલ કા નામ હૈ. وَاللّٰهُ اعلَمُ ورسولُهٗ اَعلَم عَزَّوَجَلَّ وَصلَّى اللّٰه تعالٰى عليه واٰلِهٖ وسلَّم۔

મૌજૂદા સહાફત કી દો કિસ્મેં

સુવાલ : સહાફત કી કિતની કિસ્મેં હૈં ?

જવાબ : **આજ** કલ સહાફત દો હિસ્સોં મેં મુન્કસિમ હૈ : (1) પ્રિન્ટ મીડિયા યા'ની તબાઅતી વ ઇશાઅતી ઝરાઇએ ઇબ્લાગ. અખ્બારાત, રસાઇલ વગૈરા. (2) ઇલેક્ટ્રૉનિક મીડિયા. યા'ની બર્કી ઝરાઇએ ઇબ્લાગ. રેડિયો, ટીવી, ઇન્ટર નેટ વગૈરા.

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

દુન્યા કા સબ સે પહલા અખ્બાર

સુવાલ : ક્યા આપ બતા સકતે હૈં કે દુન્યા મેં સબ સે પહલા **અખ્બાર** કહાં સે ઔર કૌન સા નિકલા ?

જવાબ : **અખ્બાર** કી તારીખ બહુત પુરાની હૈ, એક અન્દાઝે કે મુતાબિક 104 સિ.ઈ. મેં ચીન કે અન્દર **કાગઝ** કી ઈજાદ હુઈ, સબ સે

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللہ تعالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم : જો શખ્સ મુઝ પર દુરૂદે પાક પઢના ભૂલ ગયા વોહ જન્નત કા રાસ્તા ભૂલ ગયા. (طبرانی)

પહલા છાપાખાના (Printing Press) વહીં બના ઔર એક તહકીક કે મુતાબિક સબ સે પહલા મત્બૂઆ **અખ્બાર** ભી ચીન હી મેં બનામ "ગઝિટ ટીપાવ" (યા'ની મહલ કી ખબરેં) જારી હુવા. બર્રે અઝીમ પાક વ હિન્દ કે પહલે ઉર્દૂ અખ્બાર કા નામ "જામે જહાં નુમા" હૈ જિસ કા સને ઈશાઅત માર્ચ 1822 ઈ. હૈ.

وَاللّٰہُ اعلَمُ ورسولُہٗ اَعلَم عَزَّوَجَلَّ وَصلَّی اللّٰہ تعالٰی علیہ واٰلہٖ وسلَّم۔

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیب ! صلَّی اللّٰہُ تعالٰی علٰی محمَّد

ખુદકુશી કી ખબરેં

સુવાલ : સુના હૈ આપ "ખુદકુશી" કી વારિદાત કી ખબર **અખ્બાર** મેં શાએઅ કરને સે ઈખ્તિલાફ રખતે હૈં ?

જવાબ : મઅ નામ વ પહચાન ખુદકુશી કરને વાલે મુસલ્માન કી ખબર કી ઈશાઅત ચૂંકે ખિલાફે શરીઅત હૈ ઈસ લિયે ઈસ અન્દાઝ પર આને વાલી ખબર સે ઈખ્તિલાફ હૈ. ઈસ ઝિમ્ન મેં તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક, "દા'વતે ઈસ્લામી" કે ઈશાઅતી ઈદારે **મક-ત-બતુલ મદીના** કી મત્બૂઆ 505 સફહાત પર મુશ્તમિલ કિતાબ, **"ગીબત કી તબાહ કારિયાં" સફહા** 192 કા ઈક્તિબાસ મુલા-હઝા હો : ફૌત શુદા લોગોં કી બુરાઈ કરના ભી **ગીબત** હૈ, બા'ઝ અવકાત બડા **સબ્ર** આઝમા મુઆ-મલા હોતા હૈ. મ-સલન ડાકૂ, દહ્શત ગર્દ, અપને અઝીઝ કે કાતિલ વગૈરા કત્લ કર દિયે જાએં યા ઉન્હેં ફાંસી લગા દી જાએ તો કઈ લોગ (મક્તૂલીન કી બે સબબ મઝમ્મત કર કે) **ગીબત** કે ગુનાહ મેં પડ હી જાતે હૈં. ઈસી તરહ **ખુદકુશી** કરને વાલે મુસલ્માન કે બારે મેં બિલા ઈજાઝતે શર-ઈ યેહ કહ દેના કે "ફુલાં ને ખુદકુશી કી" યેહ **ગીબત** હૈ. લિહાઝા નામ વ પહચાન

કે સાથ કિસી મુસલ્માન કી **ખુદકુશી** કી **અખ્બાર** મેં ખબર ભી ન લગાઈ જાએ કે ઈસ સે મરને વાલે કી **ગીબત** ભી હોતી ઔર ઈસ કે સાથ સાથ મર્હૂમ કે અહલો ઈયાલ કી ઈઝ્ઝત પર ભી બટ્ટા લગતા હૈ. (ઔર અગર ખબર લગાઈ મ-સલન "ફુલાં ને ફુલાં કો કત્લ કર કે" યા "જૂઆ મેં બડી રકમ હાર કર ખુદકુશી કર લી" તો ઐસી ખબર સે મર્હૂમ કે ખુદકુશી કરને સે કબ્લ કા ઐબ ભી ખુલતા હૈ જો કે ખબર લગાને વાલોં કે હક મેં દો **ગીબતોં** યા'ની ગુનાહ દર ગુનાહ કા બાઈસ બનતા હૈ. બલ્કે ઈસ તરહ કી ખબરોં કી ઈશાઅત સે مَعَاذَاللّٰه عَزَّوَجَلَّ ગુનાહોં ઔર અઝાબોં કી કસરત કા અન્દાઝા લગાના હી મુશ્કિલ હૈ ક્યૂંકે અખ્બાર કે ઝરીએ ઐસી ખબરેં હઝારોં લાખોં અફરાદ તક પહોંચતી હૈં. (وَالْعِيَاذُ بِاللّٰهِ تَعَالٰى) હાં, ઈસ અન્દાઝ મેં તઝકિરા કિયા (યા અખ્બાર મેં ખબર લગાઈ) કે પઢને યા સુનને વાલે **ખુદકુશી** કરને વાલે કો પહચાન હી ન પાએ કે વોહ કૌન થા તો હરજ નહીં મગર યેહ ઝેહ્ન મેં રહે કે નામ ન લિયા મગર ગાઉં, મહલ્લા, બરાદરી, અવકાત, **ખુદકુશી** કા (સબબ વ) અન્દાઝ વગૈરા બયાન કરને સે **ખુદકુશી** કરને વાલે કી શનાખ્ત મુમ્કિન હૈ, લિહાઝા પહચાન હો જાએ ઈસ અન્દાઝ મેં તઝકિરા ભી **ગીબત** મેં શુમાર હોગા. **મસ્અલા** યેહ હૈ કે મુસલ્માન **ખુદકુશી** કરને સે ઈસ્લામ સે ખારિજ નહીં હો જાતા ઈસ કી **નમાઝે જનાઝા** ભી અદા કી જાએગી, ઈસ કે લિયે (ઈસાલે સવાબ ઔર) **દુઆએ મગ્ફિરત** ભી કરેંગે. મરને વાલે મુસલ્માન કો (ખ્વાહ ઉસ ને ખુદકુશી હી કી હો) બુરાઈ સે

યાદ કરને કી શરીઅત મેં ઈજાઝત નહીં. ઈસ ઝિમ્ન મેં દો **ફરામીને મુસ્તફા** صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم મુલા-હઝા હોં : ﴾1﴿ અપને મુર્દો કો બુરા ન કહો ક્યૂંકે વોહ અપને આગે ભેજે હુએ આ'માલ કો પહોંચ ચુકે હૈં. (بُخاری ج۱ص۴۷۰ حدیث۱۳۹۳) ﴾2﴿ અપને મુર્દો કી ખૂબિયાં બયાન કરો ઔર ઉન કી બુરાઈયોં સે બાઝ રહો. (تِرمِذی ج۲ص ۳۱۲حدیث ۱۰۲۱) હઝરતે અલ્લામા મુહમ્મદ અબ્દુર્રઊફ મનાવી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْهَادِى લિખતે હૈં : **મુર્દે** કી ગીબત ઝિન્દે કી ગીબત સે બદતર હૈ, ક્યૂંકે ઝિન્દા શખ્સ સે **મુઆફ** કરવાના મુમ્કિન હૈ જબ કે મુર્દા સે મુઆફ કરવાના મુમ્કિન નહીં. (فَیْضُ الْقَدِیر لِلْمناوِی ج۱ص۵۶۲ تَحتَ الْحدیث۸۰۲)

પહલૂઓં સે ગોશ્ત કાટ કર ખિલાને કા અઝાબ

પ્યારે સહાફી ઈસ્લામી ભાઈયો ! અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ ગીબત કી નુહૂસત સે હમ સભી કી હિફાઝત ફરમાએ. **આમીન.** જબ કિસી એક ફર્દ કે સામને **ગીબત** કરના ભી આખિરત કે લિયે તબાહ કુન હૈ તો ઉન અખ્બારોં કે ઝિમ્મેદારોં કા ક્યા અન્જામ હોગા જો કે ઘર ઘર **ગીબતેં** પહોંચાતે ઔર લાખોં લાખ અફરાદ કો **ગીબતોં ભરી ખબરેં** પઢાતે હૈં ! ખુદારા ! કભી અપની ના તુવાની પર તન્હાઈ મેં ગૌર કીજિયે કે હમારી હાલત તો યેહ હૈ કે મા'મૂલી ખારિશ ભી બરદાશ્ત નહીં હોતી, નાખુન કા મા'મૂલી ચર્કા (યા'ની હલકા સા ચીરા) ભી સહા નહીં જાતા તો અગર **ગીબત** કર કે બિગૈર તૌબા કિયે મર ગએ ઔર અઝાબે ઈલાહી મેં ફંસ ગએ તો ક્યા

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰه تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم : જિસ કે પાસ મેરા ઝિક્ર હુવા ઔર ઉસ ને મુઝ પર દુરૂદ શરીફ ન પઢા ઉસ ને જફા કી. (عبدالرزاق)

બનેગા ! **ગીબત** કે મુખ્તલિફ હોલનાક અઝાબાત મેં સે એક અઝાબ મુલા-હઝા હો, **ફરમાને મુસ્તફા** صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم હૈ : જિસ રાત મુઝે આસ્માનોં કી સૈર કરાઈ ગઈ તો મેરા ગુઝર એક ઐસી કૌમ પર હુવા **જિન કે પહલૂઓં સે ગોશ્ત કાટ કર ખુદ ઉન હી કો ખિલાયા જા રહા થા.** ઉન્હેં કહા જાતા : ખાઓ ! તુમ અપને ભાઈયોં કા ગોશ્ત ખાયા કરતે થે. મૈં ને પૂછા : **ઐ જિબ્રઈલ** યેહ કૌન હૈં ? અર્ઝ કી : યેહ લોગોં કી **ગીબત** કિયા કરતે થે. (دَلائِلُ النُّبُوَّة لِلْبَيْهَقِى ج ٢ ص ٣٩٣ ،تَنبِيهُ الغافِلين ص ٨٦)

وَاللّٰهُ اعلَمُ ورسولُهٗ اَعلَم عَزَّوَجَلَّ وَصلَّى اللّٰه تعالٰى عليه واٰلهٖ وسلَّم۔

કર લે તૌબા રબ કી રહમત હૈ બડી
કબ્ર મેં વરના સઝા હોગી કડી

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 667)

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

ખુદકુશી મેં નાકામ રહને વાલોં કી ખબરેં

સુવાલ : ખુદકુશી કી નાકામ કોશિશ કરને વાલોં કી ખબરોં કે મુ-તઅલ્લિક આપ ક્યા કહતે હૈં ?

જવાબ : **બિલા મસ્લહતે** શર-ઈ નામ વ પહચાન કે સાથ કિસી મુસલ્માન કી ઐસી ખબર શાએઅ કરના ગુનાહ હૈ કે યકીનન ઇસ મેં ન સિર્ફ એક મુસલ્માન કી બલ્કે ઉસ કે સારે ખાનદાન કી રુસ્વાઈ ઔર બદનામી કા સામાન હૈ. પેશગી મા'ઝિરત કે સાથ અર્ઝ હૈ : **અલ્લાહ** ન કરે આપ મેં સે **કિસી સહાફી યા અખ્બાર કે માલિક યા મુદીર** યા કિસી T.V. ચેનલ કે ડાયરેક્ટર

કે ઘર મેં **ખુદકુશી** કી કોઈ (કામ્યાબ યા) નાકામ "વારિદાત" હો જાએ તો વોહ ક્યા કરેગા ? યકીનન આપ ફરમાએંગે કે વોહ યેહ સાનિહા છુપાને ઔર ઈસ કી ખબરે વહ્શત અસર કી ઈશાઅત રુકવાને કે લિયે અપના પૂરા ઝોર સર્ફ કર દેગા ! દુન્યા મેં ઈઝ્ઝત ઔર આખિરત મેં જન્નત કે તલબ ગાર પ્યારે સહાફિયો ! ઈસી તનાઝુર મેં આપ કો દૂસરે મુસલ્માનોં કી ઈઝ્ઝત કા ભી સોચના ચાહિયે. "બુખારી શરીફ" મેં હૈ : હઝરતે સય્યિદુના જરીર رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ કહતે હૈં : "મૈં ને રસૂલુલ્લાહ صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم સે નમાઝ પઢને, ઝકાત દેને ઔર હર મુસલ્માન કી ખૈર ખ્વાહી કરને પર બૈઅત કી." (بُخاری ج ۱ ص ۳۰ حدیث ۵۷) આ'લા હઝરત رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ ફરમાતે હૈં : "હર ફર્દે ઈસ્લામ કી ખૈર ખ્વાહી (યા'ની ભલાઈ ચાહના) હર મુસલ્માન પર **ફર્ઝ** હૈ." (ફતાવા રઝવિય્યા, જિ. 14, સ. 415) **મુફસ્સિરે શહીર હકીમુલ ઉમ્મત** હઝરતે મુફ્તી અહમદ યાર ખાન عَلَیْہِ رَحْمَۃُ الْحَنَّان ફરમાતે હૈં : જિસ મુસલ્માન કી ગીબત કી જા રહી હો, ઉસ કી ઈઝ્ઝત બચાને વાલે કો ફિરિશ્તા પુલ સિરાત પર પરોં મેં ઢાંપ કર ગુઝારેગા તાકે દોઝખ કી આગ કી તપિશ ઉસ તક ન પહોંચ પાએ. (મિરઆત, જિ. 6, સ. 572 મુલખ્ખસન)

وَاللّٰہُ اعلَمُ ورسولُہٗ اَعلَم عَزَّوَجَلَّ وَصلَّی اللّٰہ تعالٰی علیہ واٰلہٖ وسلَّم۔

ગમે હયાત અભી રાહતોં મેં ઢલ જાએં
તેરી અતા કા ઈશારા જો હો ગયા યા રબ

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 96)

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیب ! صَلَّی اللّٰہُ تعالٰی علٰی محمَّد

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم **:** મુઝ પર દુરૂદે પાક કી કસરત કરો બેશક યેહ તુમ્હારે લિયે તહારત હૈ. (ابویعلٰی)

મારે જાને વાલે ડાકૂઓં કી મઝમ્મત

સુવાલ : આપ ને "ગીબત કી તબાહ કારિયાં" કે ઈક્તિબાસ મેં તો ડાકૂઓં, દહ્શત ગર્દોં વગૈરા જિન્હોં ને લોગોં કા સુકૂન બરબાદ કર કે રખ દિયા હૈ ઉન કે કત્લ હો જાને યા ફાંસી લગ જાને કે બા'દ ઉન કી ભી મઝમ્મત કરને સે મન્અ કર દિયા !

જવાબ : **મૈં** ને હર સૂરત કો મન્અ નહીં કિયા ઔર ન હી અપની તરફ સે મન્અ કિયા, સિર્ફ હુક્મે શરીઅત બયાન કિયા હૈ, જો મુસલ્માન વાકેઈ ચોર યા ડાકૂ થે ઔર અપને કૈફરે કિરદાર કો પહોંચ ગએ અબ હો સકે તો ઉન કે લિયે દુઆએ મગ્ફિરત કી જાએ, ઉન કો બિગૈર સહીહ મક્સદ કે હરગિઝ બુરા ભલા ન કહા જાએ કે અહાદીસે મુબા-રકા મેં અપને મુર્દોં કો બુરાઈ કે સાથ યાદ કરને કી મુમા-ન-અત હૈ, બલ્કે વોહ ઝિન્દા હોં ઉસ વક્ત ભી બિલા મસ્લહતે શર-ઈ ઉન્હેં બુરા ભલા કહને કી ઈજાઝત નહીં, મઝમ્મત કી **મુ-તઅદદ** સૂરતોં મેં સે બા'ઝ ના જાઈઝ સૂરતેં હમારે ઝમાને મેં યેહ ભી હૈં કે મહ્ઝ ટાઈમ પાસ કરને, ગપેં મારને, બુરાઈ બયાન કરને યા મહ્ઝ એક ખબર બનાને કે તૌર પર મઝકૂરા બાલા અફરાદ કો બુરા કહા જાતા હૈ, હાં, અખ્બાર વાલે અગર ઈસ નિય્યત સે ઐસોં કી મઝમ્મત ભરી ખબર છાપેં તાકે ઈન કે અન્જામ સે મુસલ્માનોં કો ઈબ્રત હાસિલ હો તો જાઈઝ બલ્કે કારે સવાબ હૈ. وَاللّٰهُ اَعلَمُ ورسولُهٗ اَعلَم عَزَّوَجَلَّ وَصلَّی اللّٰه تعالٰی علیه واٰلِهٖ وسلَّم۔

વોહ ઇસ વક્ત જન્નત કી નહરોં મેં ગોતે લગા રહા હૈ

દા'વતે ઈસ્લામી કે ઈશાઅતી ઈદારે **મક-ત-બતુલ મદીના** કી મત્બૂઆ 505 સફહાત પર મુશ્તમિલ કિતાબ, "**ગીબત કી**

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہ تَعالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم : તુમ જહાં ભી હો મુઝ પર દુરૂદ પઢો કે તુમ્હારા દુરૂદ મુઝ તક પહોંચતા હૈ. (طبرانی)

તબાહ કારિયાં'' સફહા 191 પર ''સુ-નને અબૂ દાવૂદ'' કે હવાલે સે મરકૂમ હૈ : હઝરતે સય્યિદુના અબૂ હુરૈરા رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنۡہُ ફરમાતે હૈં : માઇઝ અસ્લમી رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنۡہُ કો જબ રજમ કિયા ગયા થા, (યા'ની ઝિના કી ''હદ'' મેં ઇતને પથ્થર મારે ગએ કે વફાત પા ચુકે થે) દો શખ્સ આપસ મેં બાતેં કરને લગે, એક ને દૂસરે સે કહા : ઇસે તો દેખો કે **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ને ઇસ કી પર્દા પોશી કી થી મગર ઇસ કે નફ્સ ને ન છોડા, رُجِمَ رَجۡمَ الۡکَلۡبِ યા'ની **કુત્તે કી તરહ રજમ કિયા ગયા.** હુઝૂરે પુરનૂર صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیۡہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ને સુન કર સુકૂત ફરમાયા (યા'ની ખામોશ રહે). કુછ દેર તક ચલતે રહે, રાસ્તે મેં **મરા હુવા ગધા** મિલા જો પાઉં ફૈલાએ હુએ થા. **સરકારે વાલા તબાર,** મદીને કે તાજદાર صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیۡہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ને ઉન દોનોં શખ્સોં સે ફરમાયા : જાઓ ઇસ મુર્દાર ગધે કા ગોશ્ત ખાઓ. ઉન્હોં ને અર્ઝ કી : **યા નબિય્યલ્લાહ** صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیۡہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ! ઇસે કૌન ખાએગા ! ઇર્શાદ ફરમાયા : વોહ જો તુમ ને અપને ભાઈ કી આબરૂ રેઝી કી, વોહ ઇસ ગધે કે ખાને સે ભી ઝિયાદા સખ્ત હૈ. કસમ હૈ ઉસ કી જિસ કે હાથ મેં મેરી જાન હૈ ! વોહ (યા'ની માઇઝ) ઇસ વક્ત જન્નત કી નહરોં મેં ગોતે લગા રહા હૈ.

(ابوداؤد ج٤ ص١٩٧ حدیث ٤٤٢٨)

وَاللّٰہُ اعلَمُ ورسولُہٗ اَعلَم عَزَّوَجَلَّ وَصلَّی اللّٰہ تعالٰی علیہ واٰلہٖ وسلَّم۔

તૂ મરને વાલે મુસલ્માં કો મત બુરા કહના
''તૂ બે હિસાબ, ઇસે બખ્શ, યા ખુદા'' કહના

صَلُّوا عَلَی الۡحَبِیۡب ! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

ચોર ડાકૂ કી ગિરિફ્તારી કી ખબરેં દેના

સુવાલ : જો ચોર યા ડાકૂ પકડે ગએ **અખ્બાર** મેં ઉન કી ખબર લગાને કે મુ-તઅલ્લિક આપ ક્યા કહતે હૈં ?

જવાબ : **અવ્વલ** તો યેહ દેખ લિયા જાએ કે જો પકડે ગએ વોહ વાકેઈ **ચોર** યા **ડાકૂ** હૈં ભી યા નહીં ! **બહારે શરીઅત** જિલ્દ 2 **સફહા** 415 પર **મસ્અલા** નમ્બર 2 હૈ : ''ચોરી કે સુબૂત'' કે દો તરીકે હૈં : **એક** યેહ કે ચોર ખુદ ઇક્રાર કરે ઔર ઇસ મેં ચન્દ બાર કી હાજત નહીં સિર્ફ એક બાર (કા ઇક્રાર) કાફી હૈ **દૂસરા** યેહ કે દો મર્દ ગવાહી દેં ઔર અગર એક મર્દ ઔર દો ઔરતોં ને ગવાહી દી તો કત્અ (યા'ની હાથ કાટને કી સઝા) નહીં મગર માલ કા તાવાન દિલાયા જાએ ઔર ગવાહોં ને યેહ ગવાહી દી કે (હમ ને ચોરી કરતે નહીં દેખા ફકત) હમારે સામને (ચોરી કા) ઇક્રાર કિયા હૈ તો યેહ ગવાહી કાબિલે એ'તિબાર નહીં. ગવાહ કા આઝાદ હોના શર્ત નહીં (યા'ની ગુલામ કી ગવાહી ભી યહાં મક્બૂલ હૈ). (دُرِّمُختار و رَدُّالمُحتار ج ٦ ص ١٣٨) **દુવુમ** યેહ કે પકડે જાને વાલોં કી ખબર લગાને મેં મસ્લહતે શર-ઈ દેખી જાએ. ઉમૂમન ખબરેં લગાને મેં કોઈ સહીહ મક્સદ પેશે નઝર નહીં હોતા નીઝ શર-ઈ સુબૂત કી ભી પરવાહ નહીં કી જાતી બસ યૂં હી ''ખબર બરાએ ખબર'' છાપને કી તરકીબ કર દી જાતી હૈ, જભી તો બારહા ઐસા હોતા હૈ કે જિસ કો બતૌરે ''મુજરિમ'' અખ્બારોં મેં ખૂબ ઉછાલા ગયા બા'દ મેં વોહી ''બા ઇઝ્ઝત બરી'' ભી હો ગયા ! **તો જિસ કા ચોર, ડાકૂ, ખાઈન યા ઠગ** (Cheater) **વગૈરા હોના શરઅન સાબિત ન હો ઉસ કો ''મુજરિમ'' કરાર દેના હી ગુનાહ** હૈ ચે જાએકે ઉસે અખ્બાર મેં બતૌરે મુજરિમ મુશ્તહર કર કે લાખોં

લોગોં મેં ઝલીલો ખ્વાર કર દેના ! યકીનન યેહ એક બહુત બડા ગુનાહ હૈ ઔર ઈસ મેં ઉસ મુસલ્માન બલ્કે ઉસ કે પૂરે ખાનદાન કી સખ્ત બે ઈઝ્ઝતી ઔર શદીદ ઈઝા વ દિલ આઝારી કા સામાન હૈ.

તૂને ચોરી કી (હિકાયત)

પ્યારે સહાફી ઈસ્લામી ભાઈયો ! અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ આપ કી ઔર મેરી આબરૂ મહફૂઝ રખે, પાક પરવર દગાર عَزَّوَجَلَّ હમેં ચોરી કરને ઔર કિસી મુસલ્માન પર ચોરી કા ઈલ્ઝામ ધરને સે બચાએ. આમીન. **બે** સોચે સમઝે સુની સુનાઈ બાત મેં આ કર કિસી મુસલ્માન કો **ચોર** કહના યા લિખ દેના આસાન નહીં. ઈસ ઝિમ્ન મેં **મુસ્લિમ** શરીફ કી રિવાયત મુલા-હઝા હો : ચુનાન્ચે હઝરતે સય્યિદુના અબૂ હુરૈરા رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ ફરમાતે હૈં : **અલ્લાહ** કે **મહબૂબ, દાનાએ ગુયૂબ, મુનઝ્ઝહુન અનિલ ઉયૂબ** صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કા ફરમાને આલીશાન હૈ : હઝરતે **ઈસા** ઈબ્ને મરયમ ને એક શખ્સ કો ચોરી કરતે દેખા તો ઉસ સે ફરમાયા : "**سَرَقْتَ**" યા'ની "તૂને ચોરી કી." વોહ બોલા : "હરગિઝ નહીં, ઉસ કી કસમ જિસ કે સિવા કોઈ મા'બૂદ નહીં." તો (હઝરતે) ઈસા ને ફરમાયા : **اٰمَنْتُ بِاللّٰہِ وَ کَذَّبْتُ نَفْسِیْ** ـ યા'ની મૈં **અલ્લાહ** પર ઈમાન લાયા ઔર મૈં ને અપને આપ કો ઝુટલાયા. (**مُسلِم ص ١٢٨٨ حدیث ٢٣٦٨**) **મુફસ્સિરે શહીર હકીમુલ ઉમ્મત** હઝરતે મુફ્તી અહમદ યાર ખાન عَلَیْہِ رَحْمَۃُ الْحَنَّان ઉસ **કસમ** ખાને વાલે કો છોડ દેને કે **મુ-તઅલ્લિક** હઝરતે સય્યિદુના **ઈસા રૂહુલ્લાહ** عَلٰی نَبِیِّنَا وَعَلَیْہِ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام કે ફરમાન કી વઝાહત કરતે હુએ તહરીર ફરમાતે હૈં : યા'ની ઈસ

કસમ કી વજહ સે તુઝે સચ્ચા સમઝતા હૂં કે મોમિન બન્દા **અલ્લાહ** (عَزَّوَجَلَّ) કી ઝૂટી કસમ નહીં ખા સકતા, (ક્યૂંકે) ઉસ કે દિલ મેં **અલ્લાહ** કે નામ કી તા'ઝીમ હોતી હૈ, અપને **મુ-તઅલ્લિક** ગલત ફહમી કા ખયાલ કર લેતા હૂં કે મેરી આંખોં ને દેખને મેં ગ-લતી કી. (મિરઆત, જિ. 6, સ. 623) ઔર ઈમામ ન-વવી رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه ઈસ હદીસ કે તહ્ત ફરમાતે હૈં : "કલામ કા ઝાહિર યેહ હૈ કે મૈં ને **અલ્લાહ તઆલા** કી કસમ ખાને વાલે કી તસ્દીક કી ઔર ઉસ કા ચોરી કરના જો મેરે સામને ઝાહિર હુવા, મૈં ને ઈસ કો ઝુટલાયા. (વઝાહત યેહ હૈ કે) શાયદ ઉસ શખ્સ ને વોહ ચીઝ લી થી જિસ મેં ઉસ કા હક થા યા ઈસ ને ગસ્બ કા કસ્દ નહીં કિયા થા યા હઝરતે ઈસા عَلَيْهِ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام કો ઝાહિરી તૌર પર યૂં મહસૂસ હુવા કે ઉસ શખ્સ ને હાથ બઢા કર કોઈ ચીઝ લી (યા'ની ચુરાઈ) હૈ લેકિન જબ ઉસ ને હલ્ફ લિયા (યા'ની કસમ ખાઈ) તો આપ عَلٰى نَبِيِّنَا وَعَلَيْهِ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام ને અપના ગુમાન સાકિત કર દિયા ઔર ઉસ ગુમાન સે રુજૂઅ કર લિયા." (شرح مسلم للنووی ج۱ص۱۲۲)

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ **કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી મગ્ફિરત હો.** اٰمِين بِجَاهِ النَّبِيِّ الْاَمِين صَلَّى اللهُ تعالٰى عليه واٰله وسلَّم

وَاللهُ اعلَمُ ورسولُهٗ اَعلَم عَزَّوَجَلَّ وَصلَّى اللهُ تعالٰى عليه واٰله وسلَّم۔

હૈ મોમિન કી ઈઝ્ઝત બડી ચીઝ યારો !
બુરાઈ સે ઉસ કો ન હરગિઝ પુકારો

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللهُ تعالٰى على محمَّد

ગિરિફ્તાર શુદા ચોર કી ખબર લગાના કૈસા ?

સુવાલ : જો શખ્સ બતૌરે ચોર યા ડાકૂ શનાખ્ત કર લિયા ગયા હો ઉસ કી ખબર **અખ્બાર** મેં લગાઈ જા સકતી હૈ યા નહીં ?

જવાબ : **શર-ઈ** સુબૂત હાસિલ હો જાને કી સૂરત મેં ભી યેહ ગૌર કર લીજિયે કે ઈસ કી ખબર **અખ્બાર** મેં ''ખબર બરાએ ખબર'' છાપ રહે હૈં યા કોઈ અચ્છી નિય્યત ભી હૈ ! મ-સલન બતૌરે **ચોર** મુશ્તહર હોને પર ઉસ કી હોને વાલી ઝિલ્લત સે દૂસરે લોગ ઈબ્રત હાસિલ કરેં નીઝ આયન્દા કે લિયે ઈસ બદ કામ સે મોહતાત ભી હો જાએં ઈસ નિય્યત સે ચોરી કી ખબર કી ઈશાઅત કી જા સકતી હૈ. **ચોર** અગર્ચે બહુત બુરા બન્દા હૈ મગર બિગૈર કિસી શર-ઈ મસ્લહત કે ઉસ કી તઝ્લીલ વ તશહીર જાઈઝ નહીં, ક્યૂંકે ચોર હોને કે બા વુજૂદ **બ હૈસિય્યતે** મુસલ્માન ઉસ કી હુરમત બાકી હૈ. હાં જિતની શરીઅત કી તરફ સે તશહીર વ તઝ્લીલ કી ઈજાઝત હૈ ઉતની કી જા સકતી હૈ, ઈસ સે ઝાઈદ નહીં યા'ની યેહ નહીં કે અબ مَعَاذَاللّٰه عَزَّوَجَلَّ જિસ કી મરઝી હો જબ ચાહે ગીબત કરતા રહે ! ફી ઝમાના **અખ્બાર** વાલોં કે પાસ શર-ઈ સુબૂત કી ઈત્તિલાઅ કે મો'તમદ (યા'ની કાબિલે એ'તિમાદ) ઝરાએઅ હોતે હૈં યા નહીં ઈસ કો સહાફી સાહિબાન ખૂબ સમઝ સકતે હૈં. નીઝ જિસ અન્દાઝ મેં ઔર જિસ તરકીબ સે ખબરેં લેતે હૈં ઉસ મેં યેહ ભી ગૌર કિયા જાએ કે કાનૂન કી રૂ સે ઈસ કી ઈજાઝત ભી હૈ યા નહીં. હર મુસલ્માન કી અપની અપની જગહ ઈઝ્ઝત વ હુરમત હૈ, સભી કો ચાહિયે કે **એહતિરામે મુસ્લિમ** કા લિહાઝ રખેં. **સુ-નને ઈબ્ને માજહ** મેં હૈ : **ખા-તમુલ મુર-સલીન,**

રહ્મતુલ્લિલ આ-લમીન صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ને કા'બએ મુઅઝ્ઝમા સે મુખાતિબ હો કર ઈર્શાદ ફરમાયા : **મોમિન કી હુરમત** (યા'ની ઈઝ્ઝત વ આબરૂ) તુઝ સે ઝિયાદા હૈ.

(اِبن ماجه ج٤ ص٣١٩ حديث ٣٩٣٢)

ચોર સે બઢ કર મુજરિમ

જિસ કે યહાં ચોરી હુઈ ઉસ કો ભી ચાહિયે કે ખ્વાહ મ ખ્વાહ હર એક પર શુબા કરતા ઔર તોહમત ધરતા ન ફિરે જૈસા કે આજ કલ અક્સર ઐસા હો રહા હૈ મ-સલન ઘર મેં કોઈ ચીઝ ચોરી હો જાતી હૈ તો કભી બે કુસૂર બહૂ મુત્તહમ હોતી યા'ની તોહમત કી ઝદ મેં આતી હૈ તો કભી ભાવજ કી શામત આતી હૈ યા ઘર કે નોકર પર બિજલી ગિરાઈ જાતી હૈ હાલાંકે કિસી કે બારે મેં શર-ઈ સુબૂત તો દર કનાર બસા અવકાત કોઈ વાઝેહ કરીના ભી નહીં હોતા ! લિહાઝા સભી કો ઈસ રિવાયત સે ઈબ્રત હાસિલ કરની ચાહિયે જૈસા કે **ફરમાને મુસ્તફા** صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم હૈ : વોહ શખ્સ જિસ કા માલ ચોરી હુવા, હમેશા તોહમત (લગાને) મેં રહેગા યહાં તક કે વોહ **ચોર સે** (ભી) **બડા મુજરિમ** બન જાએગા.

(فتاوا ٢-ઝવિય્યા, જિ. 24, સ. 109, **شُعَبُ الْاِيمان ج٥ ص٢٩٧ حديث٦٧٠٧**

وَاللّٰهُ اعلَمُ ورسولُهٗ اَعلَم عَزَّوَجَلَّ وَصلَّى اللّٰه تعالٰى عليه واٰلهٖ وسلَّم۔

સુનૂં ન ફોહ્શ કલામી ન ગીબતો ચુગલી
તેરી પસન્દ કી બાતેં ફકત સુના યા રબ

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 93)

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

મુલ્ઝમ કા નામ છાપના કૈસા ?

સુવાલ : જો મુલ્ઝમ પકડે જાતે હૈં ઉન કે નામ મઅ પહચાન **અખ્બાર** મેં છાપે જા સકતે હૈં યા નહીં ?

જવાબ : યહાં ગીબત કે જવાઝ કી ઉમૂમી શરાઈત કે સાથ દો બાતેં ઔર હૈં, **અવ્વલન** યેહ કે મહ્ઝ ઈલ્ઝામ ન હો બલ્કે સુબૂતે શર-ઈ હો યા'ની ઉસ કા મુજરિમ હોના કાનૂનન સાબિત હો ચુકા હો, **દૂસરા** યેહ કે જુર્મ ઐસા હો કે ઉસ કી તશહીર સે અવામુન્નાસ કો ફાએદા હો, યા'ની જૈસે બા'ઝ અવકાત મહ્ઝ ઝાતી મુઆ-મલાત હોતે હૈં ઔર ઉન પર ગિરિફ્તારી હો જાતી હૈ, ઈન મુઆ-મલાત કા અવામ કે સાથ કોઈ તઅલ્લુક નહીં હોતા તો ઉન કી તશહીર કી હરગિઝ ઈજાઝત નહીં. મઝકૂરા બાલા તફ્સીલ સે વાઝેહ હો ગયા કે બા'ઝ સૂરતોં મેં **અખ્બાર** મેં નામ મઅ પહચાન દેને કી ઈજાઝત હૈ ઔર બા'ઝ મેં નહીં ક્યૂંકે ઈસ સે ઉન કો ઔર ઉન કે ખાનદાન વાલોં કો સખ્ત અઝિય્યત હોગી. કિસી કી ગિરિફ્તારી અગર ઝુલ્મન મહ્ઝ ખાનાપુરી યા કિસી ઈન્તિકામી કારવાઈ કે ઝિમ્ન મેં કી ગઈ હો તબ તો ગિરિફ્તારી ભી સખ્ત ગુનાહ વ હરામ ઔર જહન્નમ મેં લે જાને વાલા કામ હૈ. ઔર ગિરિફ્તારી કા હુક્મ જારી કરને વાલા, ગિરિફ્તાર કરને વાલા વગૈરા જો ભી ઉસ મઝલૂમ કી ગિરિફ્તારી મેં જાન બૂઝ કર શરીક હુએ સભી ગુનહગાર ઔર અઝાબે નાર કે હકદાર હૈં. નીઝ ઝાબિતએ તા'ઝીરાતે પાકિસ્તાન કી દફ્આત 499 સે 502 કે તહ્ત "યેહ લોગ ખુદ કાબિલે ગિરિફ્તારી મુજરિમ" ઠહરતે હૈં.

મુસલ્માન કી બે ઇઝ્ઝતી કબીરા ગુનાહ હૈ

દા'વતે ઈસ્લામી કે ઈશાઅતી ઈદારે **મક-ત-બતુલ મદીના**

કી મત્બૂઆ 505 સફ્હાત પર મુશ્તમિલ કિતાબ, **''ગીબત કી તબાહ કારિયાં'' સફ્હા** 58 તા 59 કા એક લરઝા ખૈઝ ઈક્તિબાસ મુલા-હઝા હો જો કે ખૌફે ખુદા રખને વાલોં કે લિયે નિહાયત હી ઈબ્રત અંગેઝ હૈ ચુનાન્ચે **રસૂલે** બે મિસાલ, બીબી આમિના કે લાલ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કા ફરમાને આલીશાન હૈ : બેશક કિસી મુસલ્માન કી નાહક બે ઈઝ્ઝતી કરના કબીરા ગુનાહોં મેં સે હૈ. (ابوداؤد ج٤ ص٣٥٣حديث٤٨٧٧)

ખુદા વ મુસ્તફા કો ઈઝા દેને વાલા

મીઠે મીઠે ઈસ્લામી ભાઈયો ! હકીકત યેહ હૈ કે એક મુસલ્માન અપને દૂસરે મુસલ્માન ભાઈ કી ઈઝ્ઝત કા મુહાફિઝ હૈ મગર અફ્સોસ ! ઐસા નાઝુક દૌર આ ગયા હૈ કે અબ અક્સર મુસલ્માન હી દૂસરે મુસલ્માન ભાઈ કી ઈઝ્ઝત કે પીછે પડા હુવા હૈ જી ભર કર **ગીબતેં** કર રહા હૈ ઔર ચુગ્લિયાં ખા રહા હૈ, બિલા તકલ્લુફ તોહ્મતેં લગા રહા હૈ, બિલા વજહ દિલ દુખા રહા હૈ, **દા'વતે ઈસ્લામી** કે ઈશાઅતી ઈદારે **મક-ત-બતુલ મદીના** કે મત્બૂઆ રિસાલે, **''ઝુલ્મ કા અન્જામ'' સફ્હા** 19 તા 20 પર હૈ : **હુકૂકુલ ઈબાદ** કા મુઆ-મલા બડા નાઝુક હૈ મગર આહ ! આજ કલ બેબાકી કા દૌર દૌરા હૈ, અવામ તો કુજા ખવાસ કહલાને વાલે ભી ઉમૂમન ઈસ કી તરફ સે ગાફિલ રહતે હૈં. ગુસ્સે કા મરઝ આમ હૈ ઈસ કી વજહ સે અક્સર ''ખવાસ'' ભી (બિલા ઈજાઝતે શર-ઈ) લોગોં (કો એક દમ ઝાડ દેતે ઔર ઉન) કી દિલ આઝારી કર બૈઠતે હૈં ઔર ઈસ કી તરફ ઉન કી બિલ્કુલ તવજ્જોહ નહીં હોતી કે

ફરમાને મુસ્તફ़ા صَلَّی اللّٰهُ تَعَالٰی عَلَیْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم : જિસ ને કિતાબ મેં મુઝ પર દુરૂદે પાક લિખા તો જબ તક મેરા નામ ઉસ મેં રહેગા ફ઼િરિશ્તે ઉસ કે લિયે ઇસ્તિગ઼્ફ઼ાર કરતે રહેંગે. (طبرانی)

કિસી મુસલ્માન કી બિલા વજહે શર-ઈ દિલ આઝારી ગુનાહ વ હરામ ઔર જહન્નમ મેં લે જાને વાલા કામ હૈ. મેરે આકા **આ'લા હઝરત** رَحْمَةُاللّٰهِ تَعَالٰی عَلَیْه **ફતાવા ર-ઝવિય્યા** શરીફ़ જિલ્દ 24 **સફ़હા** 342 પર **ત-બરાની શરીફ़** કે હવાલે સે નક્લ કરતે હૈં : સુલ્તાને દો જહાન صَلَّی اللّٰهُ تَعَالٰی عَلَیْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કા ફરમાને ઈબ્રત નિશાન હૈ : **مَنْ اٰذٰی مُسْلِمًا فَقَدْ اٰذَانِیْ وَمَنْ اٰذَانِیْ فَقَدْ اٰذَی اللّٰه.** (યા'ની) જિસ ને (બિલા વજહે શર-ઈ) કિસી મુસલ્માન કો ઈઝા દી ઉસ ને મુઝે ઈઝા દી ઔર જિસ ને મુઝે ઈઝા દી ઉસ ને **અલ્લાહ** عَزَّ وَجَلَّ કો ઈઝા દી. (**اَلْمُعْجَمُ الْاَ وْسَط ج۲ ص۳۸۷ حديث ۳۶۰۷**) **અલ્લાહ વ રસૂલ** عَزَّوَجَلَّ وصَلَّى اللّٰه تعالٰی علیه واٰلهٖ وسلَّم કો ઈઝા દેને વાલોં કે બારે મેં **અલ્લાહ** عَزَّ وَجَلَّ પારહ 22 **સૂ-રતુલ અહ્ઝાબ** આયત 57 મેં ઈર્શાદ ફરમાતા હૈ :

اِنَّ الَّذِیْنَ یُؤْذُوْنَ اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ لَعَنَهُمُ اللّٰهُ فِی الدُّنْیَا وَالْاٰخِرَةِ وَاَعَدَّ لَهُمْ عَذَابًا مُّهِیْنًا ﴿۵۷﴾

તર-જ-મએ કન્ઝુલ ઈમાન : બેશક જો ઈઝા દેતે હૈં **અલ્લાહ** (عَزَّ وَجَلَّ) ઔર ઉસ કે રસૂલ કો ઉન પર **અલ્લાહ** (عَزَّ وَجَلَّ) કી લા'નત હૈ દુન્યા વ આખિરત મેં ઔર **અલ્લાહ** (عَزَّ وَجَلَّ) ને ઉન કે લિયે ઝિલ્લત કા અઝાબ તય્યાર કર રખા હૈ.

وَاللّٰهُ اعلَمُ ورسولُهٗ اَعلَم عَزَّوَجَلَّ وَصلَّی اللّٰه تعالٰی علیه واٰلهٖ وسلَّم۔

ગુનાહ બે અદદ ઔર જુર્મ ભી હૈં લા તા'દાદ

કર અફ़વ સહ ન સકૂંગા કોઈ સઝા યા રબ

(વસાઇલે બખ્શિશ, સ. 93)

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیْب ! صَلَّی اللّٰهُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

દહ્શત ગર્દી કી વારિદાત કી ખબર છાપને કે નુક્સાનાત

સુવાલ : દહ્શત ગર્દી કી વારિદાતોં કી ખબરેં છાપને કે મુ-તઅલ્લિક આપ કી ક્યા રાય હૈ ?

જવાબ : **અગર** મેરી ઝાતી રાય મા'લૂમ કરના મક્સૂદ હૈ તો અર્ઝ હૈ કે દહ્શત ગર્દી કી વારિદાતોં કી ખબરેં છાપને મેં કોઈ ભલાઈ નહીં, ઉલટા **મુ-તઅદ્દદ** નુક્સાનાત હૈં મ-સલન ઈસ સે ખ્વાહ મ ખ્વાહ ખૌફો હિરાસ ફૈલતા હૈ, નીઝ જઝબાતી ઔર મુજરિમાના ઝેહ્નિય્યત કે કઈ નાદાન ઈન્સાન મારધાડ પર ઉતર આતે, ખૂબ અસ્લહા ચલાતે, ગોલિયાં બરસાતે, મકાનોં ઔર દુકાનોં, બસોં ઔર કારોં વગૈરા કી તોડફોડ મચાતે, ગાડિયાં જલાતે, લૂટમાર મચાતે ઔર અપને વતને અઝીઝ કી ઈમ્લાક નઝ્રે આતશ કર કે દર હકીકત અપને હી પાઉં પર કુલ્હાડે ચલાતે હૈં ઔર યૂં દહ્શત ગર્દોં કી મૈલી મુરાદેં બર આતી હૈં કે અક્સર દહ્શત ગર્દી કે ઝરીએ ઈન કા મક્સદ હી બદ અમ્ની ફૈલાના હોતા હૈ ઔર સિતમ ઝરીફી યેહ હૈ કે બા'ઝ ઝરાઈએ ઈબ્લાગ ખૂબ મિર્ચ મસાલે લગા કર તખ્રેબ કારિયોં કી ખબરેં ચમકા કર ઈસ મુઆ-મલે મેં દહ્શત ગર્દોં કે ખ્વાહી ન ખ્વાહી મુઆવિન સાબિત હોતે બલ્કે એક દૂસરે સે બઢ ચઢ કર ગોયા મદદગાર બનતે હૈં ઔર કરાઈન સે ઐસા લગતા હૈ કે દો ચાર આમ અફ્રાદ કી હલાકતોં પર મબ્ની ખબર ઈન કે નઝદીક ખાસ કાબિલે તવજ્જોહ હી નહીં હોતી ! કોઈ અહમ લીડર મારા જાએ, ઢેરોં લાશેં ગિરેં, ગૈર મા'મૂલી નુક્સાન હો, ખૂબ હંગામે હોં, જગહ બ જગહ ગાડિયાં જલાઈ જા રહી હોં, શહ્ર બન્દ પડા હો જબી

ખૂબ સન્સની ખૈઝ સુર્ખિયાં (Headings) લગતીં ઔર ઠીકઠાક **અખ્બાર** બિકતે હૈં.

وَاللّٰهُ اعلَمُ ورسولُهٗ اَعلَم عَزَّوَجَلَّ وَصلَّى اللّٰه تعالٰى عليه واٰلهٖ وسلَّم۔

યાદ રખ્ખો ! વોહી બે અક્લ હૈ અહ્મક હૈ જો
કસ્રતે માલ કી ચાહત મેં મરા જાતા હૈ

(વસાઇલે બખ્શિશ, સ. 126)

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

દહ્શત ગર્દી કી ખબર અખ્બાર કી જાન હોતી હૈ

સુવાલ : દહ્શત ગર્દી કી ખબર તો **અખ્બાર** કી જાન હોતી હૈ, આજ કલ **અખ્બાર** બિકતા હી ઈસ તરહ કી ખબરોં સે હૈ. ક્યા દહ્શત ગર્દી કી ખબર દેના જાઇઝ હી નહીં ?

જવાબ : મૈં ને જવાઝ વ અ-દમે જવાઝ (યા'ની જાઇઝ ઔર ના જાઇઝ હોને) કી બાત નહીં કી, અપની ઝાતી રાય કે મુતાબિક ઈસ તરહ કી ખબરોં કે ઉન મન્ફી અ-સરાત (Side Effects) કી જાનિબ તવજ્જોહ દિલાને કી સઅ્ય કી હૈ, જિન કા આમ મુશા-હદા હૈ, ઔર હર ઝી શુઊર મુસલ્માન اِنْ شَآءَاللّٰه عَزَّوَجَلَّ મુઝ સે ઇત્તિફાક કરેગા. મેરે નાકિસ ખયાલ મેં અગર દહ્શત ગર્દિયોં ઔર ઇશ્તિઆલ અંગેઝ ખબરોં કી દુન્યા ભર મેં ઇશાઅત બન્દ હો જાએ તો દહ્શત ગર્દિયાં ભી કાફી હદ તક દમ તોડ જાએં ! ઇન્સિદાદે તખ્રેબ કારી કે ઇદારે બેશક ફઅ્આલ રહેં ઔર દુશ્મનોં પર કડી નઝર રખેં. અવામ કો અગર્ચે સન્સની ખૈઝ ખબરોં સે અક્સર દિલચસ્પી હોતી હૈ મગર ઈસ મેં ઉન કા અપના કોઈ ફાએદા નહીં, બસ એક ''ફુઝૂલ મૌઝૂઅ''

હાથ આ જાતા હૈ, બેકાર બાતોં, કિયાસ આરાઈયોં ઈન્તિઝામિયા પર તન્કીદોં ઔર તોહ્મતોં વગૈરા કા સિલ્સિલા ચલ નિકલતા હૈ ! દુન્યા કે જિન મમાલિક મેં ઈસ તરહ કી દાખિલી વારિદાતોં કી તશ્હીર પર પાબન્દી હૈ વહાં ન હડતાલેં હોતી હૈં ન હંગામે, વોહ પુર અમ્ન ભી હૈં ઔર દુન્યવી એ'તિબાર સે તરક્કી કી રાહોં પર ગામઝન ભી. અગર ઐસી ખબરોં કી ઈશાઅત ન કરને મેં ઉમ્મત કા કોઈ બહુત બડા નુક્સાન નઝર આતા હો ઔર સવાબ કા બહુત બડા ઝખીરા હાથ સે નિકલતા મહસૂસ હોતા હો તો સહાફી હઝરાત મેરી તફ્હીમ ફરમાએં, મૈં અપને મૌકિફ પર اِنْ شَآءَاللّٰه عَزَّوَجَلَّ નઝરે સાની કર લૂંગા. નીઝ સહાફી હઝરાત ભી ''ઝમાનત ઝબ્ત'' યા ''અખ્બાર કી ઈશાઅત પર પાબન્દી'' કા બાઈસ બનને વાલે કાનૂને મત્બૂઆત વ સહાફત કે ઝાબિતએ તા'ઝીરાતે પાકિસ્તાન કી દફ્આ 24 કે તહ્ત આને વાલે 15 જરાઈમ મેં સે શિક નમ્બર 3 ઔર 6 પર ગૌર ફરમા લેં. (શિક નમ્બર 3) તશદ્દુદ યા જિન્સ સે તઅલ્લુક રખને વાલે જરાઈમ કી ઐસી રૂદાદ જિસ સે ગૈર સિહ્હત મન્દાના **તજસ્સુસ** યા નક્લ કા ખયાલ પૈદા હોને કા ઈમ્કાન હો (શિક નમ્બર 6) અમ્ને આમ્મા મેં ખલલ ડાલને કી કોશિશ.

وَاللّٰهُ اعلَمُ ورسولُهٗ اَعلَم عَزَّوَجَلَّ وَصلَّى اللّٰه تعالٰى عليه واٰلهٖ وسلَّم۔

સરફરાઝ ઔર સુર્ખ-રૂ મૌલા
મુઝ કો તૂ રોઝે આખિરત ફરમા

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 113)

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

સહાફત કી આઝાદી

સુવાલ : આપ કી બાતોં સે ઐસા લગતા હૈ કે આપ સહાફત કી આઝાદી સે મુત્તફિક નહીં !

જવાબ : મૈં હર ઉસ ''આઝાદી'' સે ગૈર મુત્તફિક હૂં જો ''આખિરત કી બરબાદી'' કા બાઈસ હો, મૈં ઈસ વક્ત મુસલ્માનોં સે મુખાતિબ હૂં ઔર જો સહાફી મુસલ્માન હૈં ઉન પર ખુદ હી શરીઅત કી તરફ સે પાબન્દિયાં આઈદ હૈં, વોહ મન માની કરને કે લિયે **''આઝાદ''** હી કબ હૈં ! હાં તા'મીરે કૌમ વ મિલ્લત કે લિયે શરીઅત કે દાએરે મેં રહ કર બેશક વોહ ખૂબ અપના કલમ ઈસ્તિ'માલ કરેં. **ફી નફ્સિહી સહાફત** કોઈ બુરી ચીઝ ભી નહીં, **સહાફત** કા સબ સે બડા ઉસૂલ સચ્ચાઈ હૈ, સદાકત હી પર **સહાફત** કી ઈમારત તા'મીર હો સકતી હૈ. હમારી તારીખ મેં ઐસે બે શુમાર **સહાફિયોં** કે નામ મૌજૂદ હૈં જિન કો હમ આજ ભી સલામ કરતે ઔર ઉન કે કારનામોં કી કદ્ર કરતે હૈં. વોહ બેબાક થે, હક ગો થે, દિયાનત દાર થે, ઉન કા લિખા હુવા એક એક હર્ફ ગોયા અનમોલ હીરા હોતા થા જિસે વોહ કૌમ કી નઝ્ર કરતે થે.

"અચ્છે બચ્ચે ઘર કી બાત બાહર નહીં કિયા કરતે !"

મીઠે મીઠે સહાફી ઈસ્લામી ભાઈયો ! અલ્લાહ તઆલા હમ સબ કો અક્લે સલીમ કી ને'મત ઈનાયત ફરમાએ. **આમીન.** બા શુઊર લોગ અપને બચ્ચોં કો શુરૂઅ હી સે યેહ તા'લીમ દેતે હૈં કે દેખો બેટા ! ''અચ્છે બચ્ચે ઘર કી બાત બાહર નહીં કિયા કરતે.'' મગર **બા'ઝ** અખ્બારાત કા

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہ تعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم : જો શખ્સ મુઝ પર દુરૂદે પાક પઢના ભૂલ ગયા વોહ જન્નત કા રાસ્તા ભૂલ ગયા. (طَبَرانی)

કિરદાર ઈસ મુઆ-મલે મેં નાદાન બચ્ચોં સે ભી ગયા ગુઝરા હોતા હૈ, બસ જો ખબર હાથ લગી, છાપ દી, અબ ચાહે ઈસ સે નસ્લી ફસાદાત કો હવા મિલે ચાહે લિસાની ફસાદાત કો, ચાહે ઈસ સે કોઈ ઝખ્મી હો યા કિસી કી લાશ ગિરે, ખ્વાહ ઈસ સે કિસી કા ઘર તબાહ હો યા ચાહે અપના વતને અઝીઝ હી દાવ પર લગ જાએ. કૈસી હી રાઝદારી કી ખબર ક્યૂં ન હો, **આઝાદિયે સહાફત** કે નામ પર છાપની ઝરૂર હૈ, ગોયા હર તરહ કી હર ખબર કી ઈશાઅત હી આઝાદિયે સહાફત હૈ ! હર સમઝદાર આદમી યેહ બાત જાનતા હૈ કે હર બાત હર કિસી કો નહીં બતાઈ જાતી. ફિર જબ આદમી ઝબાની બાત કરતા ભી હૈ તો વોહ દસ બીસ યા પચાસ સો તક પહોંચતી હોગી મગર **અખ્બાર બીની** કરને વાલોં કી તા'દાદ લાખોં મેં હોતી હૈ ઔર દોસ્ત દુશ્મન સભી પઢતે હૈં. કાશ ! બોલને સે પહલે તોલને ઔર છાપને સે પહલે નાપને કા ઝેહ્ન બન જાએ. કાશ ! ઐ કાશ ! યેહ **હદીસે પાક** હર મુસલ્માન સહાફી હિર્ઝે જાન બના લે જિસ મેં મેરે પ્યારે પ્યારે આકા મક્કી મ-દની મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કા ફરમાને હિદાયત નિશાન હૈ : "જબ તૂ કિસી કૌમ કે આગે વોહ બાત કરેગા જિસ તક ઉન કી અક્લેં ન પહોંચેં તો ઝરૂર વોહ ઉન મેં કિસી પર ફિતના હોગી." (ابنِ عَساکِر ج۳۸ ص۳۰۶) ક્યા આઝાદિયે સહાફત ઈસ કા નામ હૈ કે મુસલ્માનોં કી બે દરેગ ઈઝ્ઝતેં ઉછાલી જાએં ! રિશ્વતેં લે કર ફરીકે મુકાબિલ કા હસબ નસબ ખંગાલ ડાલા જાએ ! મુસલ્માનોં પર ખૂબ ખૂબ તોહ્મતેં ધરી જાએં ! મસ્અલા તો યેહ હૈ કે ઈલ્ઝામ

તરાશી ગૈર મુસ્લિમોં પર ભી જાઈઝ નહીં મગર અફસોસ ! કે અબ મુસલ્માન એક દૂસરે કે ખિલાફ તોહ્મતોં સે ભરપૂર બયાનાત દાગતે ઔર **આઝાદિયે સહાફત** કે નામ પર બા'ઝ અખ્બારાત ઉન્હેં આંખેં બન્દ કર કે છાપતે હૈં, ખુસૂસન ઈન્તિખાબાત કે દિનોં મેં બતૌરે રિશ્વત મિલને વાલે ચન્દ સિક્કોં કી ખાતિર કિસી એક ફરીક સે "તરકીબ" બના લી જાતી હૈ ઔર ફરીકે સાની પર જી ભર કર કીચડ ઉછાલી જાતી ઔર ઉસ કી ખૂબ ખૂબ પોલેં ખોલી જાતી હૈં ઔર યૂં ગુનાહોં કા એક તવીલ સિલ્સિલા ચલ નિકલતા હૈ, ઈન્તિખાબાત ખત્મ હો જાતે હૈં મગર દુશ્મનિયાં બાકી રહ જાતી હૈં.

ઐસી ખબર શાએઅ ન ફરમાએં જો ફિતને જગાએ

પ્યારે પ્યારે સહાફી ઈસ્લામી ભાઈયો ! અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ દુન્યા કી દૌલત કી હિર્સ સે હમારી હિફાઝત કરે, હમેં મુસલ્માનોં મેં ફિતને ફૈલાને વાલા બનને સે બચા કર અમ્નો અમાન કા દાઈ બનાએ. **આમીન.** સદ કરોડ અફસોસ કે બસા અવકાત જાન બૂઝ કર ઐસી ખબરેં ભી છાપ દી જાતી હૈં જો મુસલ્માનોં મેં ફિતના વ ફસાદ ઔર બુરા ચરચા ફૈલને કા બાઈસ બનતી હૈં, ઐસા કરને વાલે કો **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ સે ડરના ઔર અપની મૌત કો યાદ કરના ચાહિયે. ચટપટી ખબરોં સે અગર **અખ્બાર** કી ચન્દ કૉપિયાં બિક ભી ગઈ ઔર દુન્યા કી ઝલીલ દૌલત મેં કદરે ઈઝાફા હો ભી ગયા તબ ભી ઈન સે કબ તક ફાએદા ઉઠાએંગે ? ઈન્હેં કબ તક ખાએંગે ? આખિર ઈસ દારે ના

પાએદાર મેં કબ તક ગુલછર્રે ઉડાએંગે ? યાદ રખિયે ! આખિર કાર આપ જનાબ કો અંધેરી કબ્ર મેં ઉતરના હી હૈ, ઔર **كَمَا تَدِيْنُ تُدَان** (યા'ની જૈસી કરની વૈસી ભરની) સે સાબિકા પડના હી હૈ. બુરા ચરચા ફૈલાને કે અઝાબ સે ડરને ઔર દિલ મેં ખૌફે આખિરત પૈદા કરને કે લિયે એક આયતે કરીમા ઔર એક હદીસે મુબા-રકા મુલા-હઝા હો : પારહ 18 **સૂ-રતુન્નૂર** આયત નમ્બર 19 મેં **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કા ફરમાને ઈબ્રત નિશાન હૈ :

إِنَّ الَّذِيْنَ يُحِبُّوْنَ اَنْ تَشِيْعَ الْفَاحِشَةُ فِى الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ۙ فِى الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ ؕ

તર-જ-મએ કન્ઝુલ ઈમાન : વોહ લોગ જો ચાહતે હૈં કે મુસલ્માનોં મેં બુરા ચરચા ફૈલે ઉન કે લિયે દર્દનાક અઝાબ હૈ દુન્યા ઔર આખિરત મેં.

હદીસે પાક મેં હૈ : "ફિતના સોયા હુવા હોતા હૈ ઉસ પર **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી લા'નત જો ઈસ કો બેદાર કરે."

(اَلْجامِعُ الصَّغِير لِلسُّيُوطی ص ۳۷۰ حديث ۵۹۷۵)

સન્સની ખેઝ ખબરેં ફૈલાના

ઈસ બાત પર જિસ કદર અફસોસ કિયા જાએ કમ હૈ કે આજ કલ બા'ઝ સહાફિયોં કા કામ હી સિર્ફ અફવાહેં ઉડાના ઔર સન્સની ખેઝ ખબરેં ફૈલાના રહ ગયા હૈ. ઉન કી તમામ તર કોશિશ યેહી હોતી હૈ કે કિસી તરહ ઘરોં મેં ઘુસ કર લોગોં કે સન્સની ફૈલાને વાલે ઝાતી હાલાત મા'લૂમ કરેં હો સકે તો બતૌરે સુબૂત ફોટો ભી બના લેં ઔર ઉન કી આમ તશ્હીર કર કે ઉન્હેં બે આબરૂ કરેં, મુસલ્માનોં કો એક દૂસરે સે **મુ-તનફ્ફિર** કરેં ઔર લડાએં, અબ ઈન કા સબ સે બડા કારનામા જાસૂસી રહ ગયા હૈ, ખબરેં તો જાસૂસી,

મઝામીન તો જાસૂસી ઔર કહાનિયાં તો વોહ ભી જાસૂસી. **અલ્લાહ તઆલા** હમ મુસલ્માનોં કો એક દૂસરે કી ઈઝ્ઝત કા મુહાફિઝ બનાએ ઔર દોનોં જહાનોં મેં સુર્ખ-રૂ કરે.

اٰمِين بِجاہِ النَّبِيِّ الْاَمين صَلَّى اللهُ تعالٰى عليه واٰله وسلَّم

وَاللّٰهُ اعلَمُ ورسولُهٗ اَعلَم عَزَّوَجَلَّ وَصلَّى اللّٰه تعالٰى عليه واٰله وسلَّم۔

અખ્લાક હોં અચ્છે મેરા કિરદાર હો સુથરા
મહબૂબ કા સદકા તૂ મુઝે નેક બના દે

(વસાઇલે બખ્શિશ, સ. 106)

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

સહાફિયોં કા કુરેદ કર બાતેં ઉગલવાના

સુવાલ : અગર સહાફી મૌકઅ બ મૌકઅ ઘરોં પર જા કર "કુરેદ" નહીં કરેંગે તો કૌમ તક સહીહ અહ્વાલ કૌન પહોંચાએગા !

જવાબ : કૌમ કો હર સત્હ કે લોગોં કે બિગૈર કિસી હુદૂદ વ કુયૂદ કે મઆઈબ (યા'ની ઐબોં) સે બા ખબર કરને કી આખિર હાજત હી ક્યા હૈ ? કિસી એક આધ કૌમી વ અવામી મસ્અલે સે **મુ-તઅલ્લિક** બતૌરે ખાસ કોઈ એક આધ તહકીક શુદા બાત બયાન કરને કી તો ઈજાઝત હો સકતી હૈ લેકિન હમારે હાં જો કુછ હોતા હૈ વોહ કુછ ઢકા છુપા નહીં. યાદ રખિયે કે કિસી કે ઝાતી મુઆ-મલાત કી ટોહ મેં પડને ઔર ઉન કી "છાન કુરેદ" કરને કી શરીઅત ને મુમા-ન-અત ફરમાઈ હૈ. ચુનાન્ચે પારહ 26 **સૂ-રતુલ હુજુરાત** આયત 12 મેં ઈર્શાદ હોતા હૈ :

وَلَا تَجَسَّسُوْا

તર-જ-મએ કન્ઝુલ ઈમાન : ઔર ઐબ ન ઢૂંડો.

મુસલ્માનોં કી ઐબજૂઈ ન કરો

ઈસ હિસ્સએ આયતે મુકદ્દસા કે તહ્ત **સદરુલ અફાઝિલ** હઝરતે અલ્લામા મૌલાના સય્યિદ મુહમ્મદ નઈમુદ્દીન મુરાદઆબાદી عَلَیْہِ رَحْمَۃُ اللّٰہِ الْھَادِی **"ખઝાઈનુલ ઈરફાન"** મેં ફરમાતે હૈં : "યા'ની મુસલ્માનોં કી ઐબજૂઈ ન કરો ઔર ઈન કે છુપે હાલ કી **જુસ્ત-જૂ** મેં ન રહો જિસે **અલ્લાહ તઆલા** ને અપની સત્તારી સે છુપાયા. **હદીસ શરીફ** મેં હૈ : ગુમાન સે બચો ગુમાન બડી ઝૂટી બાત હૈ ઔર મુસલ્માનોં કી ઐબજૂઈ ન કરો, ઈન કે સાથ હિર્સ વ હસદ, બુગ્ઝ, બે મુરવ્વતી ન કરો, એ **અલ્લાહ તઆલા** કે બન્દો ! ભાઈ બને રહો જૈસા તુમ્હેં હુક્મ દિયા ગયા, મુસલ્માન મુસલ્માન કા ભાઈ હૈ, ઉસ પર ઝુલ્મ ન કરે, ઉસ કો રુસ્વા ન કરે, ઉસ કી તહ્કીર ન કરે, તક્વા યહાં હૈ, તક્વા યહાં હૈ, તક્વા યહાં હૈ, (ઔર "યહાં" કે લફ્ઝ સે અપને સીને કી તરફ ઈશારા ફરમાયા) આદમી કે લિયે યેહ બુરાઈ બહુત હૈ કે અપને મુસલ્માન ભાઈ કો હકીર દેખે, હર મુસલ્માન, મુસલ્માન પર હરામ હૈ, ઉસ કા ખૂન ભી, ઉસ કી આબરૂ ભી, ઉસ કા માલ ભી. "**અલ્લાહ તઆલા** તુમ્હારે જિસ્મોં ઔર સૂરતોં ઔર અ-મલોં પર નઝર નહીં ફરમાતા લેકિન તુમ્હારે દિલોં પર નઝર ફરમાતા હૈ."[1] (بخاری ومسلم) **હદીસ શરીફ** મેં હૈ : જો બન્દા દુન્યા મેં દૂસરે કી પર્દા પોશી કરતા હૈ **અલ્લાહ તઆલા** રોઝે કિયામત ઉસ કી પર્દા પોશી ફરમાએગા.[2]"

(ખઝાઈનુલ ઈરફાન, સ. 950, મક-ત-બતુલ મદીના)

[1] مسلم، ص ١٣٨٦ حدیث ١٣٨٦، ١٣٨٧ [2] بخاری ج ٢ ص ١٢٦ حدیث ٢٤٤٢

.....તો તુમ ઉન કો ઝાએઅ કર દોગે

હઝરતે સય્યિદુના અમીરે મુઆવિયા رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ ફરમાતે હૈં : મૈં ને નબિય્યે મુકર્રમ, નૂરે મુજસ્સમ, રસૂલે અકરમ, શહન્શાહે બની આદમ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કા યેહ ઈશાદિ મુઅઝ્ઝમ ખુદ સુના હૈ : **اِنَّکَ اِنِ اتَّبَعْتَ عَوْرَاتِ النَّاسِ اَفْسَدْتَّهُمْ۔** "અગર તુમ ને લોગોં કે (પોશીદા) ઉયૂબ તલાશ કિયે તો તુમ ઉન કો તબાહ કર દોગે." **(ابوداؤدج٤ص٣٥٦حديث٤٨٨٨)**

મુફસ્સિરે શહીર હકીમુલ ઉમ્મત હઝરતે મુફ્તી અહમદ યાર ખાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ الْحَنَّان ઈસ હદીસે પાક કે તહ્ત ફરમાતે હૈં : ઝાહિર યેહ હૈ કે ઈસ ફરમાને આલી મેં ખિતાબ ખુસૂસી તૌર પર જનાબે મુઆવિયા (رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ) સે હૈ ચૂંકે આયન્દા યેહ સુલ્તાન બનને વાલે થે, તો ઉસ ગુયૂબ દાં મહબૂબ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ને પહલે હી ઉન કો તરીકએ સલ્તનત કી તા'લીમ દી કે તુમ બાદશાહ બન કર લોગોં કે ખુફ્યા ઉયૂબ ન ઢૂંઢા કરના, દર ગુઝર ઔર હત્તલ ઈમ્કાન અફ્વો કરમ સે કામ લેના ઔર હો સકતા હૈ કે રૂએ સુખન સબ સે હો કે બાપ અપની જવાન ઔલાદ કો, ખાવન્દ અપની બીવી કો, આકા અપને મા તહ્તોં કો હમેશા શક કી નિગાહ સે ન દેખે. બદ ગુમાનિયોં ને ઘર બલ્કે બસ્તિયાં બલ્કે મુલ્ક ઉજાડ ડાલે. (મિરઆત, જિ. 5, સ. 364, મુખ્તસરન)

ઐબ જૂ ખુદ રુસ્વા હોગા

હુઝૂર નબિય્યે કરીમ, રઊફુર્રહીમ عَلَيْهِ اَفْضَلُ الصَّلٰوةِ وَالتَّسْلِيْم કા ફરમાને અઝીમ હૈ : "ઐ વોહ લોગો જો ઝબાન સે તો ઈમાન લાએ હો મગર જિન કે દિલો મેં અભી તક ઈમાન દાખિલ નહીં હુવા ! ન તો મુસલ્માનોં કી **ગીબત** કરો ઔર ન હી ઉન કે **પોશીદા ઐબ** તલાશ કરો ક્યૂંકે જો મુસલ્માનોં કે પોશીદા ઐબ તલાશ કરતા હૈ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ઉસ કે ઐબ ઝાહિર ફરમા દેગા ઔર **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ જિસ કે ઐબ ઝાહિર ફરમા દે તો વોહ ઉસે ઝલીલો રુસ્વા કર દેગા અગર્ચે વોહ અપને ઘર કે અન્દર બૈઠા હુવા હો." **(ابوداؤدج٤ص٣٥٤حديث٤٨٨٠)**

પ્યારે પ્યારે સહાફી ઈસ્લામી ભાઈયો ! અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કી ઝાત ઐબોં સે પાક હૈ, અમ્બિયાએ કિરામ عَلَيْهِمُ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام ઔર મલાએકા નકાઈસ (યા'ની ખામિયોં) સે પાક ઔર મા'સૂમ હૈં, બાકી હમ જૈસે ગુનહગાર તો સરાસર ઐબદાર હૈં. યેહ તો **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કા કરમ હૈ કે ઉસ ને હમારે ઐબોં પર પર્દા ડાલા હુવા હૈ, વોહ ચાહતા હૈ કે ઉસ કે બન્દે ભી એક દૂસરે કા પર્દા ફાશ ન કરેં લેકિન જો બાઝ નહીં આતા ઔર દૂસરોં કો ઝલીલો ખ્વાર કરને કી ઘાત મેં લગા રહતા હૈ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ઉસે ભી દુન્યા વ આખિરત મેં ઝલીલ કર દેતા હૈ હત્તા કે ઉસ કે વોહ ઐબ ભી ઝાહિર કર દેતા હૈ જો ઉસ ને અપને અહલે ખાના સે છુપા રખે થે ઔર ઈસ તરહ વોહ અપને ઘર વાલોં કી નઝરોં સે ભી ગિર જાતા હૈ ઔર ફિર ઈસ કી ઔલાદ તક ઈસ કા એહતિરામ નહીં કરતી.

મુસલ્માનોં કે ઐબ ઢૂંડના મુનાફિક કા કામ હૈ

હઝરતે સય્યિદુના **અબ્દુલ્લાહ** બિન મુહમ્મદ બિન મનાઝિલ رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه ને ફરમાયા : اَلْمُؤْمِنُ يَطْلُبُ مَعَاذِيْرَ اِخْوَانِهٖ યા'ની મોમિન તો અપને મુસલ્માન ભાઈયોં કા ઉઝ્ર તલાશ કરતા હૈ وَالْمُنَافِقُ يَطْلُبُ عَثَرَاتِ اِخْوَانِهٖ "જબ કે મુનાફિક અપને ભાઈયોં કી ગ-લતિયાં ઢૂંડતા ફિરતા હૈ." (شُعَبُ الْاِيمان ج۷ ص۵۲۱ حدیث ۱۱۱۹۷) મતલબ યેહ કે ઈમાન કી અલામત લોગોં કે ઉઝ્ર કબૂલ કરના હૈ જબ કે ઉન કી ગ-લતિયાં તલાશ કરના નિફાક કી નિશાની હૈ.

وَاللهُ اعلَمُ ورسولُهٗ اَعلَم عَزَّوَجَلَّ وَصلَّى اللهُ تعالٰى عليه واٰلهٖ وسلَّم۔

કિસી કી ખામિયાં દેખેં ન મેરી આંખેં ઔર
સુનેં ન કાન ભી ઐબોં કા તઝકિરા યા રબ

(વસાઇલે બખ્શિશ, સ. 99)

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

બદકારી કી ખબર લગાના કૈસા ?

સુવાલ : બદકારી કે મુલ્ઝમીન કી **અખ્બાર** મેં ખબરેં લગાને કે બારે મેં આપ ક્યા કહતે હૈં ?

જવાબ : ઈન ખબરોં કા મૌજૂદા અન્દાઝ ઉમૂમન ગૈર મોહતાત ઔર ગુનાહોં ભરા હોતા હૈ. ગન્દી ખબરોં કા બા'ઝ અખ્બારોં મેં બા કાઇદા સિલ્સિલા ચલાયા જાતા હૈ, મુલ્ઝમ ઔર મુલ્ઝમા કી તસાવીર શાએઅ કી જાતીં ઔર ખૂબ હયા સોઝ બાતેં લિખી જાતી હૈં ઔર યેહ યકીનન **ના જાઈઝ હૈ.** ઔર ઈસ તરહ બસા અવકાત મુલ્કે પાકિસ્તાન કે "કાનૂને મત્બૂઆત વ સહાફત" કી ભી

ખિલાફ વર્ઝી કી જાતી હૈ. દફ્આ 24 કે તહ્ત જિન 15 શિક્કોં કા બયાન હૈ ઉસ કી શિક નમ્બર (3) ઔર (7) મુલા-હઝા હો : (3) તશદ્દુદ યા જિન્સ સે તઅલ્લુક રખને વાલે જરાઈમ કી ઐસી રૂદાદ જિસ સે ગૈર સિહ્હત મન્દાના **તજસ્સુસ** યા નક્લ કા ખયાલ પૈદા હોને કા ઈમ્કાન હો (7) ગૈર શાઈસ્તા, ફોહ્શ, દુશ્નામ આમેઝ યા હત્ક આમેઝ મવાદ કી ઈશાઅત.

ઝિના કા શર-ઈ સુબૂત

યેહ બાત ખૂબ ઝેહ્ન નશીન કર લીજિયે કે કિસી કો ઝાની ઔર ઝાનિયા સાબિત કરના નિહાયત દુશ્વાર અમ્ર હૈ. ઈસ કે શર-ઈ સુબૂત કી સૂરત યેહ હૈ કે યા તો વોહ ખુદ ઈક્રાર કરે યા ફિર ચાર ઐસે આદિલ ગવાહ ચાહિએં જિન્હોં ને આંખોં સે ઝિના હોતે દેખા હો. મગર ઈતની બાત પર ભી ઉન પર "હદ" જારી નહીં હો સકતી જબ તક કાઝી મુખ્તલિફ સુવાલાત કર કે હર તરહ સે ઈત્મીનાન ન કર લે. અલ ગરઝ ઝિના કે શર-ઈ સુબૂત મેં કાફી બારીકિયાં હૈં, જો બિગૈર શર-ઈ સુબૂત કે કિસી પાક દામન મુસલ્માન કો ઝાની યા ઝાનિયા કહે યા લિખે વોહ સખ્ત ગુનહગાર ઔર અઝાબે નાર કા હકદાર હૈ.

લોહે કે 80 કોડોં કી સઝા

ઈસ ઝિમ્ન મેં એક દિલ હિલા દેને વાલી રિવાયત સુનિયે ઔર ખૌફે ખુદા વન્દી સે થર-થરાઈયે ! ચુનાન્ચે **દા'વતે ઈસ્લામી** કે ઈશાઅતી ઈદારે **મક-ત-બતુલ મદીના** કી મત્બૂઆ 1182 સફ્હાત પર મુશ્તમિલ કિતાબ, "**બહારે શરીઅત** જિલ્દ **2**" **સફ્હા** 394 પર હૈ : (હઝરતે)

અબ્દુર્રઝ્ઝાક (رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه) (સય્યિદુના) ઈકરમા (رَضِیَ اللهُ تَعَالٰى عَنْهُ) સે રિવાયત કરતે હૈં, વોહ કહતે હૈં : એક ઔરત ને અપની બાંદી કો ઝાનિયા કહા. **અબ્દુલ્લાહ** બિન ઉમર رَضِیَ اللهُ تَعَالٰى عَنْهُمَا ને ફરમાયા : તૂને ઝિના કરતે દેખા હૈ ? ઉસ ને કહા : નહીં. ફરમાયા : કસમ હૈ ઉસ કી જિસ કે કબ્ઝે મેં મેરી જાન હૈ ! કિયામત કે દિન ઈસ કી વજહ સે **લોહે કે અસ્સી[80] કોડે** તુઝે મારે જાએંગે. **(مُصَنَّف عَبْد الرَّزَّاق ج٩ ص٣٢٠ رقم١٨٢٩١)** (ખુસૂસન સહાફિયોં સે મ-દની ઈલ્તિજા હૈ : **મક-ત-બતુલ મદીના** કી મત્બૂઆ બહારે શરીઅત જિલ્દ 3 કે અન્દર શામિલ હિસ્સા 9 મેં ઝિના, તોહમત, શરાબ નોશી વગૈરા કે ફિક્હી અહકામાત મુલા-હઝા ફરમા લીજિયે اِنْ شَآءَ اللهعَزَّوَجَلَّ મા'લૂમાત મેં ઈઝાફા હોગા ઔર ખૌફે ખુદા મેં તરક્કી હોગી)

وَاللّٰهُ اعلَمُ ورسولُهٗ اَعلَم عَزَّوَجَلَّ وَصلَّى اللّٰه تعالٰى عليه واٰلِهٖ وسلَّم۔

દે ખુદા ઐસી નઝર જો ખૂબિયાં દેખા કરે
ખામિયાં દેખે ન બસ અચ્છાઈયાં દેખા કરે

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

ઇસ્તિહારાત કે બારે મેં મ-દની ફૂલ

સુવાલ : **અખ્બારાત** આમ તૌર પર ઈસ્તિહારાત હી કી આમદની સે ચલતે હૈં, ઈસ ઝિમ્ન મેં કુછ **મ-દની ફૂલ** દે દીજિયે.

જવાબ : અખ્બારાત મેં ઈસ્તિહારાત છાપને જાઈઝ હૈં બશર્તે કે જાનદાર કી તસ્વીર યા કોઈ ઔર માનેએ શર-ઈ ન હો. જાદૂ ટોના કરને વાલોં, સૂદી ઈદારોં, ખિલાફે શર-અ અક્સાત પર કારોબાર

કરને વાલોં, ગુનાહોં ભરી લૉટરિયોં, ગૈર ઈસ્લામી અકાઈદ પર મબ્ની કિતાબોં, નીઝ ગૈર મુસ્લિમોં કે મઝહબી તહવારોં કી મુબારક બાદિયોં વગૈરા પર મુશ્તમિલ ઈશ્તિહારાત ન છાપે જાએં. આજ કલ એડવર્ટાઈઝમેન્ટ મેં અક્સર ઝૂટ યા ઝૂટી મુબા-લગા આરાઈ સે કામ લિયા જાતા હૈ, અખ્બારાત વાલોં કો ઈસ તરહ કે ઈશ્તિહારાત છાપને સે ભી બચના ઝરૂરી હૈ, મ-સલન જા'લી યા નાકિસ યા જિન દવાઓં સે શિફા કા ગુમાને ગાલિબ નહીં હૈ ઉન કે બારે મેં ઈસ તરહ કી સુર્ખી : ''સો ફી સદી શર્તિયા ઈલાજ'' યેહ ઝૂટા મુબા-લગા હૈ, બલ્કે ઐસે જુમ્લે તો કિસી ભી દવાઈ કે બારે મેં નહીં કહને ચાહિએં ક્યૂંકે હર તબીબ જાનતા હૈ કે તિબ સારે કા સારા ઝન્ની હૈ, કિસી ભી દવા કે બારે મેં યકીન કે સાથ યેહ નહીં કહા જા સકતા કે ઈસ સે શિફા હો હી જાએગી. બે શુમાર વોહ અમરાઝ જિન કે મુઆ-લજાત દરયાફ્ત હો ચુકે હૈં, ઉન્હીં અમરાઝ મેં ઈલાજ કી તમામ મુજર્રબ સૂરતેં આઝમા લેને કે બા વુજૂદ રોઝાના બે શુમાર મરીઝ દમ તોડ દેતે હૈં, યેહ ઈસ બાત કી વાઝેહ દલીલ હૈ કે કોઈ ભી દવા ઐસી નહીં જિસ કે ઝરીએ શિફા મિલના યકીની હો. શિફા સિર્ફ **મિન જાનિબિલ્લાહ** હૈ. બહર હાલ અખ્બારાત મેં ગુનાહોં ભરે ઈશ્તિહારાત શાએઅ કરના ગુનાહ હૈ, સિર્ફ જાઈઝ ઈશ્તિહારાત છાપે જાએં. કુરઆને કરીમ, પારહ 6 **સૂ-રતુલ માઈદહ** આયત નમ્બર 2 મેં ઈશાદિ રબ્બુલ ઈબાદ હૈ :

وَتَعَاوَنُوْا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوٰى ۪ وَلَا تَعَاوَنُوْا عَلَى الْاِثْمِ وَالْعُدْوَانِ ۪ وَاتَّقُوا اللّٰهَ ؕ اِنَّ اللّٰهَ شَدِيْدُ الْعِقَابِ ۝

તર-જ-મએ કન્ઝુલ ઈમાન : ઔર નેકી ઔર પરહેઝ ગારી પર એક દૂસરે કી મદદ કરો ઔર ગુનાહ ઔર ઝિયાદતી પર બાહમ મદદ ન દો ઔર **અલ્લાહ** સે ડરતે રહો બેશક **અલ્લાહ** કા અઝાબ સખ્ત હૈ.

وَاللّٰهُ اعلَمُ ورسولُهٗ اَعلَم عَزَّوَجَلَّ وَصلَّى اللّٰه تعالٰى عليه واٰلِهٖ وسلَّم۔

બન્દે પે તેરે નફ્સે લઈ હો ગયા મુહીત
અલ્લાહ ! કર ઈલાજ મેરી હિર્સો આઝ કા

(ઝૌકે ના'ત)

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

ફિલ્મી ઇશ્તિહારાત

સુવાલ : ફિલ્મી ઈશ્તિહારાત કે બારે મેં ભી કુછ રોશની ડાલ દીજિયે.

જવાબ : ફિલ્મોં ડિરામોં ઔર મ્યૂઝિક શો વગૈરા કે ઈશ્તિહારાત અપને અખ્બારાત મેં દેના ગુનાહ વ હરામ ઔર જહન્નમ મેં લે જાને વાલા કામ હૈ, ઐસે ઈશ્તિહારાત કે ઝરીએ મિલને વાલી ઉજરત ભી હરામ હૈ. ઈસ તરહ કે ઈશ્તિહારાત દેખ કર જિતને લોગ વોહ ફિલ્મ યા ડિરામા દેખેંગે યા મ્યૂઝિક શો મેં શરીક હોંગે ઉન સબ કો અપના અપના ગુનાહ મિલેગા જબ કે ઉન સબ કે મજમૂએ કે બરાબર ગુનાહ **અખ્બાર** કે માલિકોં ઔર ઈસ મેં ઈશ્તિહાર ડાલને કે ઝિમ્મેદારોં કો મિલેંગે. મ-સલન ઈશ્તિહાર કે ઝરીએ આગાહી પા કર દસ હઝાર અફ્રાદ ને ફિલ્મ દેખી તો મઝકૂરા અખ્બાર વાલોં

કો દસ હઝાર ગુનાહ મિલેંગે.

وَاللّٰہُ اعلَمُ ورسولُہٗ اَعلَم عَزَّوَجَلَّ وَصلَّی اللّٰہ تعالٰی علیہ واٰلہٖ وسلَّم۔

सरवरे दीं ! लीजे अपने ना तुवानों की खबर
नफ़्सो शैतां सय्यिदा ! कब तक दबाते जाओगे

(હદાઈકે બખ્શિશ શરીફ)

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

અખ્બારી મઝામીન કૈસે હોં ?

સુવાલ : અખ્બાર કે મઝામીન કૈસે હોને ચાહિએં ?

જવાબ : ઈસ્લામ કે રંગ મેં રંગે હુએ, **અલ્લાહ વ રસૂલ** عَزَّوَجَلَّ وصَلَّى اللهُ تعالٰى عليه واٰلهٖ وسلَّم કી **મહબ્બત** કુલૂબ મેં બેદાર કરને વાલે, સહાબા વ અહલે બૈતે કિરામ عَلَيْهِمُ الرِّضْوَان ઔર ઔલિયાએ ઈઝામ رَحِمَهُمُ اللهُ السَّلام કે ઈશ્ક સે દિલોં કો સરશાર કરને વાલે, નેકિયોં સે પ્યાર દિલાને ઔર ગુનાહોં સે બેઝાર કરને વાલે મઝામીન **અખ્બાર** મેં હોને ચાહિએં. ઐસે મૌઝૂઆત કલમ બન્દ કિયે જાએં કે પઢને વાલે નમાઝી ઔર સુન્નતોં કે પાબન્દ બનેં, વાલિદૈન કી ઇતાઅત કા દર્સ લેં ઔર ઉન કા આપસ મેં ભાઈચારે ઔર **મહબ્બત** વ ઉખુવ્વત કા ઝેહ્ન બને. મગર સદ કરોડ અફ્સોસ ! ઐસા નહીં, અક્સર અખ્બારાત, હફ્ત રોઝે ઔર માહનામે ફોહ્શ, લચર ઔર **મુખર્રિબુલ અખ્લાક** મઝામીન ઔર ઈશ્કિયા વ ફિસ્કિયા તહરીરાત સે પુર હોતે હૈં. ઉન્હેં પઢ કર લોગ દીન સે મઝીદ દૂર હોતે, નિત નએ ગુનાહોં કી રગ્બત પાતે ઔર ચોરિયોં, ડકૈતિયોં કે નએ નએ ગુર સીખતે હૈં.

ઉ-લમા વ મશાઇખ કી કિરદાર કુશી

પ્યારે પ્યારે સહાફી ઈસ્લામી ભાઈયો ! અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ હમેં ઉ-લમાએ અહલે સુન્નત કે કદમોં મેં રખે ઔર બરોઝે હશ્ર ઈન્હીં કે ઝુમરે મેં ઉઠાએ. આમીન. ફી ઝમાના તો ઐસા લગતા હૈ કે બા'ઝ અખ્બાર વાલોં કો ઉ-લમા વ મશાઈખ ઔર મઝહબી શક્લો શબાહત સે જૈસે ચિડ હો ! જહાં કિસી મઝહબી ફર્દ યા મસ્જિદ કે ઈમામ યા મુઅઝ્ઝિન વગૈરા કી કિસી ખતા કી ભનક કાન મેં પડી, ઉસે હાથોં હાથ લિયા ઔર ઉસ મઝહબી ફર્દ કી તઝ્લીલ ઔર કિરદાર કુશી કા કઈ દિન તક કે લિયે બા કાઈદા એક સિલ્સિલા ચલા દિયા ! હાં કિસી આમિલ વ બાબા યા'ની તા'વીઝ ગન્ડે દેને વાલે કી ભૂલ સામને આને ઔર શર-ઈ સુબૂત મિલ જાને કી સૂરત મેં ઉસ ફર્દે ખાસ કે શર સે લોગોં કો બચાને કે લિયે ઉસ કે **મુ-તઅલ્લિક** બયાન કરના દુરુસ્ત હૈ ઔર ઈસી તરહ ઈસ કબીલ (યા'ની કિસ્મ) કે દૂસરે ઝૂટે લોગોં ઔર ઠગોં સે મોહતાત રહને કા મશ્વરા દેના ભી બહુત મુનાસિબ હૈ લેકિન યેહ હરગિઝ હરગિઝ જાઈઝ નહીં કે ઉસે "નક્લી પીર" કરાર દે કર હકીકી ઉ-લમા વ મશાઈખ કો બદનામ કરને કી મઝમૂમ તરકીબેં શુરૂઅ કર દેં, હાલાં કે હર તા'વીઝાત દેને વાલા પીરી મુરીદી નહીં કરતા, આમિલ હોના ઔર ચીઝ હૈ ઔર પીર હોના ઔર.

બા'ઝ કોલમ નિગારોં કે કારનામે

બા'ઝ "કોલમ નિગાર" ભી નિહાયત બેબાકી કે સાથ શર-ઈ મુઆ-મલાત મેં દખીલ હોતે ઔર ઈસ્લામી અક્દાર

કો પામાલ કરતે નઝર આતે હૈં, નીઝ જિસ કી ચાહતે હૈં અપને કૉલમ કે ઝરીએ ઈઝ્ઝત ઉછાલતે ઔર ઉસ કી આબરૂ કી ધજ્જિયાં બિખેર દેતે હૈં ઔર જિસ પર ''મેહ્રબાન'' હો જાતે હૈં વોહ અગર્ચે પાપી સમાજ મેં પલને વાલા ગન્દી નાલી કા કીડા હી ક્યૂં ન હો ઉસે ''હીરો'' બના દેતે હૈં !

ગુનાહોં ભરી તહરીર મરને કે બા'દ ગુનાહ જારી રખ સકતી હૈ

મીઠે મીઠે સહાફી ઈસ્લામી ભાઈયો ! અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ હમ સબ સે સદા કે લિયે રાઝી હો ઔર હમેં બે હિસાબ બખ્શે. આમીન. હર એક કો યેહ ઝેહ્ન નશીન કર લેના ચાહિયે કે જિસ બાત કા ઝબાન સે અદા કરના કારે સવાબ હૈ ઉસ કા કલમ સે લિખના ભી સવાબ ઔર જિસ કા બોલના ગુનાહ ઉસ કા લિખના ભી ગુનાહ હૈ બલ્કે બોલને કે મુકાબલે મેં લિખને મેં સવાબ વ ગુનાહ મેં ઈઝાફે કા ઝિયાદા ઈમ્કાન હૈ મકૂલા હૈ : اَلْخَطُّ بَاقٍ وَّالْعُمْرُ فَانٍ યા'ની ''તહરીર (તા દેર) બાકી રહેગી ઔર ઔર ઉમ્ર (જલ્દ) ફના હો જાએગી'' બહર હાલ તહરીર તા દેર કાઈમ રહતી ઔર પઢી જાતી હૈ, વોહ જબ તક દુન્યા મેં બાકી રહેગી લોગ ઉસ કે અચ્છે યા બુરે અ-સરાત લેતે રહેંગે ઔર લિખને વાલા ખ્વાહ ફૌત હો ચુકા હો ઉસ કે લિયે સવાબ યા અઝાબ મેં ઝિયાદતી કા સિલ્સિલા જારી રહેગા. ગુનાહોં ભરી તહરીર મરને કે બા'દ ભી બાકી રહ કર પઢી જાતી રહને કી સૂરત મેં ગુનાહ જારી રહને કા ખૌફનાક તસવ્વુર હી **ખૌફે ખુદા** રખને વાલે મુસલ્માન કા હોશ ઉડાને કે લિયે કાફી હૈ !

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : તુમ જહાં ભી હો મુઝ પર દુરૂદ પઢો કે તુમ્હારા દુરૂદ મુઝ તક પહોંચતા હૈ. (طبرانی)

એક ગલત લફ્ઝ હી કહીં જહન્નમ મેં ન ડાલ દે

પ્યારે પ્યારે સહાફી ઈસ્લામી ભાઈયો ! અલ્લાહ તબા-ર-ક વ તઆલા હમેં દીનો દુન્યા કે તમામ મુઆ-મલાત મેં મોહતાત રહને કી સઆદત બખ્શે ઔર હમારી આખિરત બરબાદ હોને સે બચાએ. **આમીન.** બહુત હી સોચ સમઝ કર લિખના યા બોલના ચાહિયે કે મબાદા (યા'ની ખુદા ન કરે) ઝબાન યા કલમ સે કોઈ ઐસી બાત સાદિર હો જાએ જો કે આખિરત તબાહ કર કે રખ દે. ઈસ ઝિમ્ન મેં **દો ફરામીને મુસ્તફા** صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم મુલા-હઝા હોં : ﴾1﴿ બેશક આદમી એક બાત કહતા હૈ જિસ મેં કોઈ હરજ નહીં સમઝતા હાલાં કે ઉસ કે સબબ **સત્તર સાલ** જહન્નમ મેં ગિરતા રહેગા. (ترمذی ج٤ ص ١٤١ حدیث ٢٣٢١) ﴾2﴿ કોઈ શખ્સ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી નારાઝી કી બાત કરતા હૈ વોહ ઉસ મકામ તક પહોંચતી હૈ જિસ કા ઉસ કો ખયાલ ભી નહીં હોતા. પસ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ઉસ કલામ કી વજહ સે ઉસ પર અપની નારાઝી કિયામત તક કે લિયે લિખ દેતા હૈ. (اَلْمُعْجَمُ الْکَبِیر ج١ ص ٣٦٥ حدیث ١١٢٩) મેરે આકા આ'લા હઝરત رَحْمَةُاللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه ઈલ્મે દીન ન હોને કે બા વુજૂદ ઈસ્લામી મઝામીન લિખને ઔર શર-ઈ મુઆ-મલાત મેં મુદા-ખલત કરને વાલોં કી મઝમ્મત કરતે હુએ ફરમાતે હૈં : "જિસે ઉલટે સીધે દો હર્ફ ઉર્દૂ કે લિખને આ ગએ વોહ મુસન્નિફ વ મુહક્કિક વ મુજતહિદ બન બૈઠા ઔર દીને મતીન મેં અપની નાકિસ અક્લ, ફાસિદ રાય સે દખ્લ દેને લગા, કુરઆનો હદીસ વ અકાઈદ વ ઈર્શાદાતે અઈમ્મા સબ કા મુખાલિફ હો કર પહોંચા જહાં પહોંચા !" (ફતાવા ર-ઝવિય્યા, જિ. 22, સ. 504)

وَاللّٰهُ اعلَمُ ورسولُهٗ اَعلَم عَزَّوَجَلَّ وَصلَّى اللّٰه تعالٰى عليه واٰلِهٖ وسلَّم۔

દીની હમિય્યત તૂ મુઝે રબ્બે કરીમ દે
ડર અપના, શર્મ, અપની દે કલ્બે સલીમ દે

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

મઝમૂન નિગાર કે લિયે મ-દની ફૂલ

સુવાલ : મઝમૂન નિગાર કે લિયે કુછ **મ-દની ફૂલ** ઈર્શાદ હોં.

જવાબ : જબ ભી કિસી મઝમૂન યા તહરીર કી તરકીબ કરની હો ઉસ વક્ત સબ સે પહલે અપને દિલ સે સુવાલ કરે કે મૈં જો લિખને લગા હૂં ઉસ કી શર-ઈ હૈસિય્યત ક્યા હૈ ? ઈસ પર સવાબ ભી મિલેગા યા નહીં ? કહીં ઐસા તો નહીં કે ગુનાહોં ભરી બાતેં લિખ કર દુન્યા મેં છોડ જાઊં ઔર કબ્રો આખિરત મેં ફંસ જાઊં ! અલ ગરઝ તહરીર સે કબ્લ ઉસ કે દીની વ ઉખ્રવી ફવાઈદ ઔર દુન્યવી જાઈઝ મનાફેઅ કે **મુ-તઅલ્લિક** ખૂબ સોચ લે, ઝરૂરતન ઉ-લમાએ કિરામ સે મશ્વરા કર લે. જબ શર-ઈ ઔર અખ્લાકી હવાલે સે મુકમ્મલ ઈત્મીનાન હાસિલ હો જાએ તો અબ રિઝાએ ઈલાહી પાને ઔર સવાબ કમાને કે લિયે અચ્છી અચ્છી નિય્યતેં કર કે **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કા નામ લે કર કલમ સંભાલે.

એક મુસન્નિફ કી હિકાયત

જાહિઝ (જો કે **મો'તઝિલી** ફિર્કે કા મુસન્નિફ ગુઝરા હૈ ઉસ) કો મરને કે બા'દ કિસી ને ખ્વાબ મેં દેખ કર પૂછા : ક્યા મુઆ-મલા

હુવા ? બોલા : "અપને કલમ સે સિર્ફ ઐસી બાત લિખ્ખો જિસે કિયામત મેં દેખ કર ખુશ હો સકો."

(اِحیاءُ العلوم ج٥ ص ٢٦٦)

وَاللّٰہُ اعلَمُ ورسولُہٗ اَعلَم عَزَّوَجَلَّ وَصلَّی اللّٰہ تعالٰی علیہ واٰلہٖ وسلَّم۔

दे तमीज़ अच्छे भले की मुझ को ऐ रब्बे ग़फ़ूर
मैं वोही लिख्खूं करे जो सुर्ख़-रू तेरे हुज़ूर
صَلُّوا عَلَی الْحَبِیب! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

સુની સુનાઈ બાત મેં આ કર કિસી કો ગુનહગાર કહના

સુવાલ : કિસી શખ્સ કે બારે મેં કોઈ બુરાઈ કી ખબર અવામ મેં મશહૂર હો જાએ તો ઉસે છાપા જા સકતા હૈ યા નહીં ?

જવાબ : સિર્ફ ઈસ બુન્યાદ પર નહીં છાપ સકતે. **ફરમાને મુસ્તફા** كَفٰى بِالْمَرْءِ كَذِباً اَنْ يُّحَدِّثَ بِكُلِّ مَاسَمِعَ۔ : હૈ صَلَّى اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم યા'ની કિસી ઈન્સાન કે ઝૂટા હોને કો યેહી કાફી હૈ કે વોહ હર સુની સુનાઈ બાત (બિલા તહકીક) બયાન કર દે. (مُقَدّمہ صَحیح مُسلِم ص٨ حدیث٥) કિસી કે ગુનાહ કી સિર્ફ શોહરત હો જાના ઉસ કે ગુનહગાર હોને કી હરગિઝ દલીલ નહીં. **મેરે આકા** આ'લા હઝરત, ઈમામે અહલે સુન્નત, મુજદ્દિદે દીનો મિલ્લત મૌલાના શાહ ઈમામ અહમદ રઝા ખાન عَلَیْہِ رَحْمَۃُ الرَّحْمٰن ને **ફતાવા** ર-ઝવિય્યા જિલ્દ 24 **સફહા** 106 તા 108 પર ઝબર દસ્ત હ-નફી આલિમ હઝરતે અલ્લામા આરિફ **બિલ્લાહ નાસોહ ફિલ્લાહ** સય્યિદી અબ્દુલ ગની નાબુલુસી قُدِّسَ سِرُّہُ الْقُدسی કા તવીલ ઈર્શાદ નક્લ કિયા હૈ ઉસ કે એક હિસ્સે કા ખુલાસા

હૈ : કિસી કો સિર્ફ ઈસ વજહ સે ગુનહગાર કહના જાઈઝ નહીં કે બહુત સારે લોગ ઉસ કી તરફ ગુનાહ મન્સૂબ કર રહે હોં ઔર યૂં ભી આજ કલ લોગોં મેં બુગ્ઝો કીના ઔર હસદ વ ઝૂટ કી કસરત હૈ. બા'ઝ અવકાત આદમી જહાલત વ લા ઈલ્મી કે સબબ ભી કિસી પર ઈલ્ઝામ રખ દેતા હૈ ઔર લોગોં મેં ઈસ કા તઝકિરા ભી કર દેતા હૈ ઔર લોગ ભી ઉસ કે હવાલે સે આગે બયાન કર દેતે હૈં. શુદા શુદા યેહ ખબર કિસી ઐસે શખ્સ તક જા પહોંચતી હૈ જો કે અપને ઈલ્મ પર મગરૂર ઔર ફઝલે ખુદા વન્દી સે દૂર હોતા હૈ, વોહ લા ઈલ્મી કે સબબ બયાન કર્દા ઉસ "ગુનાહ" કા બિલા કિસી તહકીક ઈસ તરહ તઝકિરા કરતા હૈ કે મુઝે યેહ ખબર તસલ્સુલ કે સાથ મિલી હૈ. હાલાં કે જિસ કી તરફ **ગુનાહ** કી નિસ્બત કી જા રહી હોતી હૈ ઉસ ગરીબ કો ખ્વાબ મેં ભી ઈસ બાત કી ખબર નહીં હોતી ! મઝીદ ફરમાતે હૈં : "જબ કિસી શખ્સ સે બ તરીકે તવાતુર યા મુશા-હદા (યા'ની આંખોં દેખા) ગુનાહ સાબિત ભી હો જાએ તબ ભી ઈસ કા ઈઝહાર બન્દ કર દે ક્યૂંકે **લોગોં મેં બતૌરે ગીબત કિસી કે ગુનાહ કા તઝકિરા હરામ હૈ ઈસ લિયે કે ગીબત સચ્ચી ભી હરામ હૈ."**

وَاللّٰہُ اعلَمُ ورسولُہٗ اَعلَم عَزَّوَجَلَّ وَصلَّی اللّٰہ تعالٰی علیہ واٰلہٖ وسلَّم۔

ऐबों को ऐब जू की नज़र ढूंडती है पर
हर ख़ुश नज़र को आती है अच्छाईयां नज़र

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

ક્યા હર ખબર છાપને સે કબ્લ ખૂબ તહકીક કરની હોગી ?

સુવાલ : તો ક્યા હર ખબર છાપને કે લિયે ખૂબ તહકીક કરની હોગી ?

જવાબ : ઐસી જાઈઝ વ બે ઝરર ખબર જો કિસી ફર્દ યા કૌમ યા ઈદારે વગૈરા કી મઝમ્મત યા મઝર્રત યા મઝલ્લત પર મબ્ની ન હો, જિસ મેં કિસી કિસ્મ કી શર-ઈ ખામી યા ફિતને યા અમ્ને આમ્મા મેં ખલલ કા શાએબા ન હો, અપને મુલ્ક કા કોઈ કાનૂન ભી ન ટૂટતા હો, કમઝોર કૌલ મિલને પર ભી છાપી જા સકતી હૈ. અલબત્તા લા યા'ની ખબરોં, ગૈર મુફીદ નઝમોં ઔર ફુઝૂલ મઝમૂનોં ઔર બેકાર ચુટકુલોં સે બચના મુનાસિબ હૈ. ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم હૈ : **اِنَّ مِنْ حُسْنِ اِسْلَامِ الْمَرْءِ تَرْكُهٗ مَالَايَعْنِيْهِ۔** યા'ની ફુઝૂલ બાતેં તર્ક કર દેના ઈન્સાન કે ઈસ્લામ કી ખૂબી સે હૈ. (ترمذی ج٤ ص١٨٨٥حديث٢٣٢٥) **દા'વતે ઈસ્લામી** કે ઈશાઅતી ઈદારે **મક-ત-બતુલ મદીના** કી મત્બૂઆ 63 સફહાત પર મુશ્તમિલ કિતાબ, **"બેટે કો નસીહત" સફહા** 9 તા 10 પર **હુજ્જતુલ ઈસ્લામ** હઝરતે સય્યિદુના ઈમામ અબૂ હામિદ મુહમ્મદ બિન મુહમ્મદ બિન મુહમ્મદ ગઝાલી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْوَالِى ફરમાતે હૈં : **ઐ પ્યારે બેટે !** હુઝૂર નબિય્યે કરીમ, રઊફુર્રહીમ عَلَيْهِ اَفْضَلُ الصَّلٰوةِ وَالتَّسْلِيْم ને અપની ઉમ્મત કો જો નસીહતેં ઈર્શાદ ફરમાઈ ઉન મેં સે એક મહકતા મ-દની ફૂલ યેહ (ભી) હૈ : "બન્દે કા **ગૈર મુફીદ કામોં** મેં મશ્ગૂલ હોના ઈસ બાત કી અલામત હૈ કે **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ને ઈસ સે અપની નઝરે ઈનાયત ફેર લી હૈ ઔર જિસ મક્સદ કે લિયે બન્દે કો પૈદા કિયા ગયા હૈ અગર ઉસ કી ઝિન્દગી કા એક લમ્હા

ભી ઉસ કે ઈલાવા (યા'ની ઉસ મક્સદ સે હટ કર) ગુઝર ગયા તો વોહ (બન્દા) ઈસ બાત કા હકદાર હૈ કે ઉસ કી હસરત તવીલ હો જાએ ઔર જિસ કી ઉમ્ર 40 સાલ સે ઝિયાદા હો જાએ ઔર ઈસ કે બા વુજૂદ ઉસ કી બુરાઈયોં પર ઉસ કી અચ્છાઈયાં ગાલિબ ન હોં તો ઉસે જહન્નમ કી આગ મેં જાને કે લિયે તય્યાર રહના ચાહિયે." (ઐ બેટે !) (تفسیرروح البیان،سورۂ بقرۃ،تحت الایۃ : ۲۳۲ ، ج۱، ص۳۶۳)

સમઝદાર ઔર અક્લ મન્દ કે લિયે ઈતની હી **નસીહત** કાફી હૈ.

ગો યેહ બન્દા નિકમ્મા હૈ બેકાર   ઈસ સે લે ફઝ્લ સે રબ્બે ગફ્ફાર
કામ વોહ જિસ મેં તેરી રિઝા હૈ   યા ખુદા તુઝ સે મેરી દુઆ હૈ

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 135)

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیْب ! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

શૈતાન અફ્વાહ ઉડાતા હૈ

સુવાલ : ઉડતી હુઈ ખબર મિલી કે ફુલાં ફુલાં ગ્રૂપ આપસ મેં મુ-તસાદિમ હો ગએ હૈં ઔર બાહમ લડાઈ છિડ ગઈ હૈ ઐસી ખબરેં છાપના કૈસા ?

જવાબ : ઐસી ખબરેં તો મુસદ્દકા (યા'ની તસ્દીક શુદા) હોં તબ ભી છાપને મેં નુક્સાન કે સિવા કુછ નહીં કે ઉમૂમન ઈસ તરહ હંગામે બઢતે ઔર જાન વ માલ કી હલાકતોં ઔર બરબાદિયોં મેં ઈઝાફા હોતા હૈ. "અમ્ને આમ્મા મેં ખલલ ડાલને કી કોશિશ" પર મબ્ની ખબરેં તો ખુદ હમારે મુલ્કી કાનૂન કે ભી ખિલાફ હૈં. રહી ઉડતી હુઈ ખબર જિસે "અફ્વાહ" કહતે હૈં, ઈસ પર તો એ'તિમાદ કરના હી નહીં ચાહિયે, ઐસી અફ્વાહેં શૈતાન ભી

ઈન્સાન કી શક્લ મેં આ કર ઉડાતા હૈ. ચુનાન્ચે હઝરતે (સય્યિદુના) ઈબ્ને મસઉદ (رَضِیَ اللهُ تَعَالٰی عَنْهُ) ફરમાતે હૈં : "શૈતાન આદમી કી સૂરત ઈખ્તિયાર કર કે લોગોં કે પાસ આતા હૈ ઔર ઉન્હેં કિસી ઝૂટી બાત કી ખબર દેતા હૈ. લોગ ફૈલ જાતે હૈં તો ઉન મેં સે કોઈ કહતા હૈ કે મૈં ને એક શખ્સ કો સુના જિસ કી સૂરત પહચાનતા હૂં (મગર) યેહ નહીં જાનતા કે ઉસ કા નામ ક્યા હૈ, વોહ યેહ કહતા હૈ." (مقدمہ مسلم ص۹)

કિયામે પાકિસ્તાન કે ફૌરન બા'દ અફવાહ કે સબબ હોને વાલા ફસાદ

મુફસ્સિરે શહીર હકીમુલ ઉમ્મત હઝરતે મુફ્તી અહમદ યાર ખાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ الْحَنَّان મઝકૂરા રિવાયત કે ઈસ હિસ્સે, **"فَيُحَدِّثُهُمْ بِالْحَدِيْثِ مِنَ الْكَذِبِ"** (તરજમા : "ઉન્હેં કિસી ઝૂટી બાત કી ખબર દેતા હૈ") કે તહ્ત ફરમાતે હૈં : (યા'ની) "કિસી વાકિએ કી ઝૂટી ખબર યા કિસી મુસલ્માન પર બોહતાન યા ફસાદ વ શરારત કી ખબર જિસ કી અસ્લ (યા'ની હકીકત) કુછ ન હો." મુફ્તી સાહિબ ઈસ રિવાયત કે તહ્ત મઝીદ ફરમાતે હૈં : હદીસ બિલ્કુલ ઝાહિરી મા'ના પર હૈ કિસી તાવીલ કી ઝરૂરત નહીં, યેહ બારહા (કા) તજરિબા હૈ. (ચુનાન્ચે) માહે ૨-મઝાન કી સત્તાઈસવીં તારીખ જુમુઆ કે દિન યા'ની 14 અગસ્ત 1947 સિ.ઈ. કો **પાકિસ્તાન** બના. ઈદુલ ફિત્ર કે દિન નમાઝે ઈદ કે વક્ત તમામ શહરોં બલ્કે દેહાતોં (તક) મેં ખબર ઉડ ગઈ કે સિખ મુસલ્લહ હો કર ઈસ બસ્તી પર હમ્લા આવર હો રહે હૈં (ઔર) કરીબ હી આ ચુકે હૈં ! હર ઘર હર મહલ્લે હર જગહ શોર મચ ગયા, લોગ તય્યારિયાં કર કે નિકલ આએ. હાલાં કે બાત

ગલત થી હર જગહ લોગોં ને (યેહી) કહા કે **"અભી એક આદમી કહ ગયા હૈ ખબર નહીં કૌન થા !"** ફિર જો ફસાદ શુરૂઅ હુવા વોહ સબ ને દેખ લિયા, ખુદા કી પનાહ ! ઈસ (હદીસે પાક મેં દી હુઈ ખબર) કા ઝુહૂર હોતા રહતા હૈ. શૈતાન છુપ કર ભી દિલોં મેં વસ્વસા ડાલતા રહતા હૈ ઔર ઝાહિર હો કર શક્લે ઈન્સાની મેં નુમૂદાર હો કર ભી. લિહાઝા હર ખબર બિગૈર તહકીક નહીં ફૈલાની ચાહિયે. ઈસ કા મતલબ યેહ ભી હો સકતા હૈ કે કભી શૈતાન આલિમ આદમી કી શક્લ મેં આ કર (ભી) ઝૂટી હદીસેં બયાન કર જાતા હૈ, લોગોં મેં વોહ ઝૂટી હદીસેં ફૈલ જાતી હૈં. ઈસ લિયે હદીસ કો કિતાબ મેં દેખ કર અસ્નાદ વગૈરા મા'લૂમ કર કે બયાન કરના ચાહિયે. મુફ્તી સાહિબ બયાન કર્દા હદીસે મુબારક કે **મુ-તઅલ્લિક** ફરમાતે હૈં : અગર્ચે ફરમાન હઝરતે ઈબ્ને મસ્ઊદ رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ કા હૈ મગર "મરફૂઅ હદીસ" કે હુક્મ મેં હૈ કે ઐસી બાત સહાબી અપને ખયાલ યા રાય સે બયાન નહીં ફરમા સકતે હુઝૂર (صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم) સે સુન કર હી કહ રહે હૈં. (મિરઆત, જિ. 6, સ. 477) ઈસ હદીસે પાક ઔર ઈસ કી શર્હ સે ઉન લોગોં કો ભી **દર્સ** હાસિલ કરના ચાહિયે, જો મોબાઈલ ફોન પર s.m.s કે ઝરીએ મૌસૂલ હોને વાલી તરહ તરહ કી હદીસેં દૂસરોં કો ફોરવર્ડ કરતે (યા'ની આગે બઢાતે) રહતે હૈં. હાલાં કે ઈન મેં કઈ અહાદીસ "ઉસૂલે હદીસ" સે મુ-તસાદિમ ઔર મૌઝૂઅ યા'ની મન ઘડત હોતી હૈં ! લિહાઝા ઈન હદીસોં કો ઔર ઈસી તરહ **અખ્બારાત** વગૈરા મેં શાએઅ કર્દા અહાદીસ

કો ભી ઉ-લમાએ કિરામ કે મશ્વરે કે બિગૈર ન બયાન કરેં ન હી કિસી કો s.m.s કરેં ક્યૂંકે ગૈર મોહતાત તરજમોં કી ભરમાર ઔર બે એહતિયાતી કા દૌર દૌરા હૈ.

وَاللّٰہُ اعلَمُ ورسولُہٗ اَعلَم عَزَّوَجَلَّ وَصلَّی اللّٰہ تعالٰی علیہ واٰلہٖ وسلَّم۔

लब हम्द में खुले, तेरी रह में कदम चले
या रब ! तेरे ही वासिते मेरा कलम चले

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

तरदीदी बयान का तरीका

सुवाल : अगर किसी अख्बार में किसी के नाम से कोई काबिले तरदीद मज़मून या बयान शाअेअ हुवा हो तो उस की तरदीद का क्या तरीका होना चाहिये ?

जवाब : तरदीद में फुलां शख्स ने येह कहा है या बयान दिया है वगैरा न छापा जाअे बल्के सिर्फ उस **अख्बार** के नाम पर इक्तिफा किया जाअे के "फुलां अख्बार या हफ्त रोज़े या माहनामे ने अैसा लिखा है." मज़मून निगार या जिस की तरफ बयान मन्सूब है उस की ज़ात पर हरगिज़ हम्ला न किया जाअे, क्यूंके **अख्बार** या माहनामे वगैरा में किसी का नाम शाअेअ हो जाना "शर-ई दलील" नहीं. मुझे (सगे मदीना عُفِیَ عَنْہُ को) खुद तजरिबा है के बा'ज़ अवकात मेरी तरफ से अैसी बातें **अख्बार**

મેં આ જાતી હૈં જિન કા મુઝે પતા તક નહીં હોતા ! એક બાર મૈં ને કિસી આલિમ સાહિબ સે ઉન કી તરફ મન્સૂબ ગૈર ઝિમ્મેદારાના અખ્બારી બયાન કે **મુ-તઅલ્લિક** ઈસ્તિફ્સાર કિયા તો કુછ ઈસ તરહ જવાબ મિલા : ''મૈં ને ઈસ તરહ નહીં કહા થા, સહાફી ને ફોન કિયા થા ઔર અપની મરઝી સે ફુલાં જુમ્લા બઢા દિયા.'' બસા અવકાત કિસી કી તરફ મન્સૂબ કર કે ઉસ કી મરઝી કે ખિલાફ ઐસા બયાન છાપ દિયા જાતા હૈ જિસ કી તરદીદ કરને મેં ફિતને કા અન્દેશા હોતા હૈ ઔર યૂં વોહ ખૂબ આઝમાઈશ મેં આ જાતા હૈ. મ-સલન કિસી મુલ્ક કા ગૈર મુસ્લિમ સદ્ર મર ગયા, કિસી કી તરફ સે તા'ઝિયતી બયાન ડાલ દિયા ગયા ઔર ઉસ મેં મરને વાલે કો ''મર્હૂમ'' લિખ દિયા યા ઉસ કે લિયે ''દુઆએ મગ્ફિરત કરના'' મન્સૂબ કર દિયા તો તરદીદ કા મરહલા બડા નાઝુક હૈ. યહાં યેહ મસ્અલા ભી સમઝ લીજિયે કે કિસી ગૈર મુસ્લિમ યા મુરતદ કો મરને કે બા'દ **મર્હૂમ** કહને વાલે યા ઉસ કે લિયે **દુઆએ મગ્ફિરત** કરને વાલે યા ઉસે **જન્નતી** કહને વાલે પર હુક્મે કુફ્ર હૈ. (માખૂઝન બહારે શરીઅત, જિલ્દ અવ્વલ, સ.185) સદ કરોડ અફ્સોસ ! કઈ અખ્બારાત મેં ઈસ તરહ કે કુફ્રિય્યાત બિલા તકલ્લુફ છાપ દિયે જાતે હૈં ! ઈસી તરહ કોઈ ના પસન્દીદા

શખ્સ ઈક્તિદાર પર આ ગયા ઔર કિસી કી તરફ સે ખ્વાહ મ ખ્વાહ મુબારક બાદ કા પૈગામ ઔર દુઆઈયા કલિમાત છાપ દિયે ગએ, બેચારા તરદીદ કૈસે કરેગા ? બહર હાલ ! અખ્બાર વાલોં કો નાપ તોલ કર લિખના ઔર ઉ-લમાએ કિરામ કી રહનુમાઈ કે સાથ ચલના ઝરૂરી હૈ વરના કુફ્રિય્યાત લિખ દેને સે ઈમાન કે લાલે પડ સકતે હૈં. કિસી ને બયાન ન દિયા હો ઉસ કી તરફ સે કસ્દન ઝૂટા બયાન છાપ દેના ભી ગુનાહ ઔર અગર બયાન દિયા હો મગર ઉસ મેં અપની તરફ સે ઐસી ગૈર વાજિબી તરમીમ કર દેના જો ઝૂટ માની જાએ વોહ ભી ગુનાહ હૈ.

મુઝ કો હિકમત કા ખઝાના યા ઈલાહી કર અતા
ઔર ચલાને મેં કલમ કર દે તૂ મહફૂઝ અઝ ખતા

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

એડીટર કો કૈસા હોના ચાહિયે ?

સુવાલ : અખ્બાર ઔર ટીવી ચેનલ કે માલિક વ મુદીર (Editor) ઔર ડાયરેક્ટર કો કૈસા હોના ચાહિયે ?

જવાબ : T.V. ચેનલ, અખ્બાર, હફ્ત રોઝા, માહનામા વગૈરા કે માલિકાન, મુદીરાન વ ઝિમ્મેદારાન કો ઈલ્મે દીન કે ઝેવર સે આરાસ્તા હોના ચાહિયે યા કમ અઝ કમ "મોહતાત ફિદ્દીન હોં" ઔર ઉ-લમાએ કિરામ કે મા તહ્ત રહતે હુએ

ઉન સે રહનુમાઈ હાસિલ કર કે ચેનલ ચલાતે યા **અખ્બાર** વગૈરા નિકાલતે હોં, યેહ લોગ અગર ઈલ્મે દીન સે આરી, ખૌફે ખુદા સે ખાલી, આઝાદ ખયાલ ઔર "બે લગામ" હુએ તો ઉન કા ચેનલ, **અખ્બાર** યા માહનામા વગૈરા મુસલ્માનોં કે લિયે બે અ-મલી બલ્કે ગુમરાહી કા આલા સાબિત હો સકતા હૈ.

અલ્લાહ ! ઈસ સે પહલે ઈમાં પે મૌત દે દે
નુક્સાં મેરે સબબ સે હો સુન્નતે નબી કા

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 195)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

લોગોં કે હાલાત કી મા'લૂમાત રખના

સુવાલ : લોગોં કે મૌજૂદા હાલાત સે બા ખબર રહને મેં કોઈ મુઝા-યકા તો નહીં ?

જવાબ : જાઈઝ ઝરાએઅ સે મુફીદ વ જાઈઝ મા'લૂમાત હાસિલ કરને મેં કોઈ મુઝા-યકા નહીં, બલ્કે અચ્છી નિય્યતેં હોં તો સવાબ મિલેગા. "શમાઈલે તિરમિઝી" મેં હઝરતે સય્યિદુના હિન્દ બિન અબી હાલા رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ સે રિવાયત કર્દા એક તવીલ હદીસ મેં યેહ ભી હૈ કે يَتَفَقَّدُ اَصْحَابَهٗ وَ يَسْأَلُ النَّاسَ عَمَّا فِى النَّاسِ યા'ની શહન્શાહે **ખૈરુલ અનામ** صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم **સહાબએ**

કિરામ عَلَيْهِمُ الرِّضْوَان કે હાલાત કી મા'લૂમાત ફરમાતે ઔર લોગોં મેં હોને વાલે વાકિઆત કે મુ-તઅલ્લિક ઇસ્તિફ્સારાત (યા'ની પૂછગછ) કરતે. (شمائل ترمذی ص۱۹۲) હઝરતે અલ્લામા **અલી કારી** عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْبَارِى ઇસ હદીસે પાક કે તહ્ત ફરમાતે હૈં : યા'ની સરકારે મદીના صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم જો સહાબએ કિરામ عَلَيْهِمُ الرِّضْوَان હાઝિર ન હોતે ઉન કે બારે મેં દરયાફ્ત ફરમાતે, અગર કોઈ બીમાર હોતા તો ઉસ કી ઇયાદત ફરમાતે યા કોઈ મુસાફિર હોતા તો ઉસ કે લિયે દુઆ કરતે, અગર કિસી કા ઇન્તિકાલ હો જાતા તો ઉસ કે લિયે મગ્ફિરત કી દુઆ ફરમાતે ઔર લોગોં કે મુઆ-મલાત કી તહકીકાત કર કે ઉન કી ઇસ્લાહ ફરમાતે. (جمع الوسائل ج ۲ ص ۱۷۷)

وَاللّٰهُ اعلَمُ ورسولُهٗ اَعلَم عَزَّوَجَلَّ وَصلَّى اللّٰه تعالٰى عليه واٰلِهٖ وسلَّم۔

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

ખબરેં મા'લૂમ કરને કી અચ્છી અચ્છી નિય્યતેં

સુવાલ : ખબરેં મા'લૂમ કરને કે લિયે ક્યા ક્યા **અચ્છી નિય્યતેં** હોની ચાહિએં ?

જવાબ : હર જાઇઝ કામ સે કબ્લ હસ્બે મૌકઅ **અચ્છી અચ્છી નિય્યતેં** કર લેની ચાહિએં. કિસી ફર્દ કે બારે મેં જાઇઝ મા'લૂમાત હાસિલ કરને મેં ઇસ તરહ નિય્યતેં કી જા સકતી હૈં. મ-સલન ઇસ કે બારે મેં અચ્છી ખબર સુનૂંગા તો مَاشَاءَ اللّٰه،بَارَكَ اللّٰه

કહૂંગા, ઈસ કા દિલ ખુશ કરને કે લિયે મુબારક બાદ પેશ કરૂંગા, અગર યેહ પરેશાન હુવા તો તસલ્લી દે કર ઈસ કી દિલજૂઈ કરૂંગા. મુમ્કિન હુવા તો ઈસ કી ઈમદાદ કરૂંગા, ઝરૂરતન અચ્છા મશ્વરા દૂંગા, સફર પર હુવા તો દુઆ કરૂંગા. બીમાર હુવા તો ઈયાદત યા દુઆએ શિફા યા દોનોં દૂંગા. વગૈરા.

ખબર મા'લૂમ કરને કી નિરાલી હિકાયત

કિસી કી ખૈર ખબર મા'લૂમ કરને પર અગર વોહ હાજત મન્દ ઝાહિર હો તો મુમ્કિના સૂરત મેં ઉસ કી મદદ કરની ચાહિયે. "કીમિયાએ સઆદત" મેં હૈ : **સય્યિદુલ મુઅબ્બિરીન** હઝરતે સય્યિદુના **ઈમામ મુહમ્મદ ઈબ્ને સીરીન** عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللهِ الْمُبِيْن ને એક આદમી સે પૂછા : ક્યા હાલ હૈ ? જવાબ દિયા : (બહુત બુરા હાલ હૈ કે) કસીરુલ ઈયાલ હૂં, (યા'ની બાલ બચ્ચે ઝિયાદા હૈં) અખ્રાજાત પાસ નહીં, ઊપર સે 500 દિરહમ કા કર્ઝદાર ભી હૂં, યેહ સુન કર હઝરતે સય્યિદુના ઈમામ મુહમ્મદ ઈબ્ને સીરીન عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللهِ الْمُبِيْن અપને ઘર તશરીફ લાએ, એક હઝાર દિરહમ ઉઠાએ ઔર ઉસ દુખ્યારે કે પાસ આએ ઔર સારે દિરહમ ઉસે અતા ફરમાએ ઔર ફરમાયા : 500 દિરહમ સે કર્ઝ અદા કીજિયે ઔર 500 ઘર કે ખર્ચ મેં ઈસ્તિ'માલ ફરમાઈયે. ફિર આપ رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه ને અહ્દ કિયા કે "કિસી

સે હાલ નહીં પૂછૂંગા.'' **હુજ્જતુલ ઈસ્લામ** હઝરતે સય્યિદુના ઈમામ અબૂ હામિદ મુહમ્મદ બિન મુહમ્મદ બિન મુહમ્મદ ગઝાલી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْوَالِى યેહ **હિકાયત** નક્લ કરને કે બા'દ ફરમાતે હૈં : ''હઝરતે સય્યિદુના ઈમામ મુહમ્મદ ઈબ્ને સીરીન عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْمُبِين ને ઈસ ખૌફ સે આયન્દા કિસી સે હાલ દરયાફ્ત ન કરને કા અહ્દ કિયા કે અગર ખુદ પૂછ કર ખબર મા'લૂમ કરને કે બા'દ મૈં ને ઉસ કી મદદ ન કી તો પૂછને કે મુઆ-મલે મેં **મુનાફિક** ઠહરૂંગા.'' وَاللّٰهُ اعلَمُ ورسولُهٗ اَعلَم عَزَّوَجَلَّ وَصلَّی اللّٰه تعالٰی علیه واٰلہٖ وسلَّم۔ (کیمیائے سعادت،ج۱ ص ۴۰۸) **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ **કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી બે હિસાબ મગ્ફિરત હો.**

اٰمِين بِجَاهِ النَّبِيِّ الْاَمين صَلَّى اللّٰه تعالٰی علیه واٰلہٖ وسلَّم

મુઝે દે ખુદ કો ભી ઔર સારી દુન્યા વાલોં કો
સુધારને કી તડપ ઔર હૌસલા યા રબ

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 96)

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

અખ્બાર પઢના કૈસા ?

સુવાલ : અખ્બાર બીની કરના કૈસા ?

જવાબ : જો **અખ્બાર** શર-ઈ તકાઝોં કે મુતાબિક હો ઉસે પઢના **જાઈઝ** હૈ ઔર જો અખ્બાર ઐસા નહીં ઉસ કા મુતા-લઆ સિર્ફ ઉસ કે લિયે જાઈઝ હૈ જો બે પર્દા ઔરતોં કી તસાવીર ઔર ફિલ્મી

ઈશ્તિહારાત કે ફોહ્શ મનાઝિર વગૈરા સે નિગાહોં કી હિફાઝત પર કુદરત રખતા હો, ગુનાહોં ભરી તહરીરાત વગૈરા બિલા ઈજાઝતે શર-ઈ ન પઢતા હો. બા'ઝ અખ્બારાત મેં બસા અવકાત વાહિયાત વ ખુરાફાત કે સાથ સાથ ગુમરાહ કુન કલિમાત બલ્કે કભી તો مَعَاذَاللّٰه عَزَّوَجَلَّ **કુફ્રિય્યાત** તક લિખે હોતે હૈં ! ઐસે અખ્બારાત પઢને વાલે કે ખયાલાત મેં જો ફસાદાત પૈદા હો સકતે હૈં વોહ હર બા શુઊર શખ્સ સમઝ સકતા હૈ. યહાં યેહ બાત અર્ઝ કરતા ચલૂં અગર કભી કિસી **આલિમે દીન** બલ્કે આમ આદમી કો ભી અખ્બાર બીની કરતા પાએં તો હરગિઝ **બદ ગુમાની** ન ફરમાએં બલ્કે ઝેહ્ન મેં હુસ્ને ઝન જમાએં કે યેહ શર-ઈ એહતિયાતોં કો મલ્હૂઝ રખતે હુએ મુતા-લઆ કર રહે હોંગે. આમ આદમી કે લિયે ઐસા **અખ્બાર** જો ગુનાહોં ભરા હો ઉસે પઢને કે દૌરાન ખુદ કો મા'સિયત વ ગુમરાહી સે બચાના નિહાયત મુશ્કિલ હૈ ઔર ચૂંકે બા'ઝ અવકાત ગૈર મોહતાત અખ્બારાત કી તહરીરાત મેં કુફ્રિય્યાત ભી હોતે હૈં ઈસ લિયે ઈન કા મુતા-લઆ مَعَاذَاللّٰه عَزَّوَجَلَّ **કુફ્ર** કે ગહરે ગઢે મેં જા પડને કા સબબ ભી બન સકતા હૈ. રહે **કુફ્ફાર કે અખ્બાર** તો ઉન કી તરફ તો આમ મુસલ્માન કો દેખના ભી નહીં ચાહિયે કે જબ મુસલ્માનોં કે કઈ અખ્બાર બે કૈદી કા શિકાર હૈં તો ઉન કા ક્યા પૂછના ! ઝાહિર હૈ ઉન મેં તો **કુફ્રિય્યાત કી ભરમાર** હોગી ઔર વોહ અપને બાતિલ

મઝહબ કા પરચાર ભી કરતે હોંગે. બહર હાલ મુસલ્માન કો સિર્ફ **અખ્બાર બીની** હી નહીં હર કામ કે આગાઝ સે કબ્લ ઉસ કે ઉખ્રવી અન્જામ પર ગૌર કર લેના ચાહિયે ઔર હર ઉસ કામ સે બચના ચાહિયે જિસ મેં આખિરત કે બિગાડ કા અન્દેશા હો. યાદ રખિયે ! "બનાના" બહુત મુશ્કિલ હૈ જબ કે "બિગાડના" નિહાયત આસાન. દેખિયે ! મકાન બનાના કિસ કદર દુશ્વાર કામ હૈ મગર ઈસે ગિરાના હો તો આન કી આન મેં ગિરા દિયા જાતા હૈ ! ઈસી તરહ લિખના યા નક્શા વગૈરા બનાના મુશ્કિલ ઉસે બિગાડ દેના નિહાયત આસાન, ફરનીચર બનાના મુશ્કિલ ઉસે તોડ ફોડ કર બિગાડના આસાન, ખાના પકાના મુશ્કિલ પકે હુએ કો બિગાડના આસાન, કિસી કો કરીબ કર કે દોસ્ત બનાના બહુત મુશ્કિલ મગર દો લફ્ઝ મ-સલન "દફ્અ હો જા !" કહ કર દોસ્તી બિગાડ દેના બિલ્કુલ આસાન, **અખ્બાર** કો મુખ્તલિફ મરાહિલ સે ગુઝાર કર ફાઈનલ કરના ફિર છાપના વગૈરા મુશ્કિલ મગર ફાડ કર બિગાડ દેના આસાન, ઈસી તરહ **આખિરત** કો ભી સમઝિયે કે ઈસે બેહતર બનાને કે લિયે ખૂબ ઈબાદત વ રિયાઝત કરની, હર ગુનાહ સે બચના ઔર ખ્વાહિશાતે નફ્સાની મારની હોતી હૈં જબ કે બિગાડના નિહાયત આસાન હૈ જૈસા કે **શૈતાન ને લાખોં સાલ ઈબાદત** કર કે એક મકામ હાસિલ કિયા થા મગર **તકબ્બુર** કે બાઈસ નબી કી તૌહીન

કર કે લમ્હે ભર મેં આખિરત બિગાડ લી ઔર હમેશા હમેશા કે લિયે જહન્નમી હો ગયા. "**અલ્લાહુ** કદીર عَزَّوَجَلَّ કી ખુફ્યા તદબીર" સે લરઝા બર અન્દામ રહતે હુએ હર મુઆ-મલે મેં આખિરત કી ભલાઈ કી તરફ નઝર રખના હર મુસલ્માન કે લિયે ઝરૂરી હૈ. પારહ 28 **સૂ-રતુલ હશ્ર** આયત નમ્બર 18 મેં ફરમાને ઈલાહી હૈ :

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوا اتَّقُوا اللّٰهَ وَلْتَنْظُرْ نَفْسٌ مَّا قَدَّمَتْ لِغَدٍ ۚ

તર-જ-મએ કન્ઝુલ ઈમાન : ઐ ઈમાન વાલો ! અલ્લાહ સે ડરો ઔર હર જાન દેખે કે કલ કે લિયે ક્યા આગે ભેજા.

કુછ નેકિયાં કમા લે જલ્દ આખિરત બના લે
કોઈ નહીં ભરોસા ઐ ભાઈ ! ઝિન્દગી કા

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 195)

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيْب ! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

સહાફી કહીં આપ કે મુખાલિફ ન હો જાએં

સુવાલ : આપ કો લગતા નહીં કે આપ કે ઈસ તરહ કે જવાબાત સે સહાફી હઝરાત આપ કે મુખાલિફ હો જાએંગે ?

જવાબ : મૈં સિર્ફ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ સે ડરને વાલે મુસલ્માનોં સે મુખાતિબ હૂં, મૈં ને જો કુછ અર્ઝ કિયા હૈ મેરા હુસ્ને ઝન હૈ કે કલ્બે સલીમ રખને વાલા હર **બા ઝમીર સહાફી** ઉસ કો દુરુસ્ત તસ્લીમ કરેગા. મૈં ને મુલ્ક વ મિલ્લત ઔર

આખિરત કી ભલાઈ કી બાતેં હી તો અર્ઝ કી હૈં, જબ શરીઅતે ઈસ્લામિયા સે હટ કર બલ્કે મુલ્કી કાનૂન કે ભી ખિલાફ કોઈ કલામ નહીં કિયા તો કોઈ મુસલ્માન સહાફી મુઝ સે ક્યૂં ઈખ્તિલાફ કરને લગા ! નફ્સ કી હીલા બાઝિયોં મેં આ કર, ગૈર શર-ઈ મસ્લહતોં કો આડ બના કર મેરી તરફ સે પેશ કર્દા ખૈર ખ્વાહાના ઈસ્લામી અહકામાત કી મુખા-લફ્ત કર કે કોઈ મુસલ્માન અપની આખિરત ક્યૂં બિગાડેગા ! હાં ખુદા ન ખ્વાસ્તા મૈં ને કોઈ બાત મુલ્કી કાનૂન સે ટકરાને વાલી યા ખિલાફે શરીઅત કર દી હૈ તો બરાએ કરમ ! કાનૂની ઔર શર-ઈ દલાઈલ કે સાથ મેરી ઈસ્લાહ ફરમા દીજિયે મુઝે અપને મૌકિફ પર બિલા વજહ અડતા નહીં اِنْ شَآءَاللّٰه عَزَّوَجَلَّ શુક્રિયા કે સાથ રુજૂઅ કરતા પાએંગે. બેશક મૈં માનતા હૂં કે બે રાહ-રવી કા દૌર દૌરા હૈ ઔર પાની સર સે ઊંચા હો ચુકા હૈ ઈસ લિયે શાયદ મેરી યેહ ઈલ્તિજાએં સદા બ સહરા બન કર હી રહ જાએં ઔર યેહ ભી કુછ બઈદ નહીં કે કોઈ નાદાન દોસ્ત, અધૂરી બાતેં સુન કર યા સુની સુનાઈ બાતોં મેં આ કર મુઝ સે "રૂઠ" હી જાએ. ઐસોં કે લિયે મૈં સિર્ફ કિસી કા યેહ શે'ર હી પઢ સકતા હૂં :

હમ "દુઆ" લિખતે રહે વોહ "દગા" પઢતે રહે
એક નુક્તે ને હમેં "મહરમ" સે "મુજરિમ" કર દિયા

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

અખ્બાર કૈસા હોના ચાહિયે

સુવાલ : અખ્બાર નિકાલના જાઈઝ હૈ યા નહીં ? અગર જાઈઝ હૈ તો **અખ્બાર કૈસા હોના ચાહિયે ?** ઈસ કી ઈશાઅત કે લિયે કુછ **મ-દની ફૂલ** દે દીજિયે.

જવાબ : **અખ્બાર** નિકાલના જાઈઝ હૈ. મુસલ્માન હર મુઆ-મલે મેં શર-ઈ અહકામાત કે મા તહ્ત હૈ ઔર **અખ્બાર** કે મુઆ-મલે મેં ભી ઈસે શરીઅત કી પાસદારી કરની હોગી. ખબરદાર ! **અખ્બાર** કા મુઆ-મલા નિહાયત નાઝુક હૈ, મા'મૂલી સી બે એહતિયાતી મુસલ્માનોં કો ફિતના વ ફસાદ, આપસી બુગ્ઝો ઈનાદ, ગુનાહ વ મઆસી બલ્કે ગુમરાહી વ ઈલ્હાદ કે ગાર મેં ધકેલ કર બરબાદ કર સકતી હૈ ઔર ઈસ કા ઉખ્રવી વબાલ **અખ્બાર** કે માલિકાન વ ઝિમ્મેદારાન પર આ સકતા હૈ. ઈન ખતરાત સે બચને કે લિયે 16 **મ-દની ફૂલ** (જિન મેં ઝિમ્નન મુલ્કે પાકિસ્તાન કી કાનૂની શિક્કેં ભી શામિલ હૈં) કબૂલ ફરમાઈયે.

﴾1﴿ મુદીર પારસા વ મોહતાત આલિમે દીન હો યા બા અમલ ઉ-લમાએ કિરામ કી મજલિસ કે મા તહ્ત કામ કરને વાલા.

﴾2﴿ ઉ-લમાએ કિરામ હર હર ખબર, મુરા-સલા, નઝ્મ, કૉલમ, આર્ટીકલ ઔર ઈસ્તિહાર વગૈરા બ નઝરે ગાઈર અવ્વલ તા આખિર પઢ કર, તન્કીહ વ તફ્તીશ ફરમા કર ઈજાઝત બખ્શેં તબ અખ્બાર (યા માહનામા વગૈરા) ઈશાઅત કે લિયે પ્રેસ મેં જાએ.

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જિસ ને મુઝ પર દસ મરતબા દુરૂદે પાક પઢા અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ ઉસ પર સો રહમતેં નાઝિલ ફરમાતા હૈ. (طبرانی)

﴾3﴿ કિસી ફર્દે મુઅય્યન યા બરાદરી કી મઝમ્મત ઐબ-દરી ઔર ઈઝા રસાની પર મુશ્તમિલ ખબરેં બિલા ઈજાઝતે શર-ઈ શાએઅ ન કી જાએં.

﴾4﴿ ઐસા શખ્સ જિસ કે શર સે મુસલ્માનોં કો બચાના મક્સૂદ હો ઔર ફિતને ઔર અમ્ને આમ્મા મેં ખલલ કા અન્દેશા ન હો તો સવાબ કી નિય્યત સે ઉસ કા નામ ઔર ઉસ મેં મૌજૂદ સિર્ફ ખાસ ઉસ ખરાબી કી ઈશાઅત કર દી જાએ જો મુસલ્માનોં કે લિયે મુઝિર હો. **ફરમાને મુસ્તફા** صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم હૈ : ક્યા ફાજિર કે ઝિક્ર સે બચતે હો ઉસ કો લોગ કબ પહચાનેંગે ! ફાજિર કા ઝિક્ર ઉસ ચીઝ કે સાથ કરો જો ઉસ મેં હૈ તાકે લોગ ઉસ સે બચેં. (اَلسُّنَنُ الکُبریٰ لِلْبَیْہَقِی ج۱۰ ص۳٥٤ حدیث ٢٠٩١٤)

﴾5﴿ કિસી શખ્સે **મુઅય્યન** કી કામ્યાબ યા નાકામ ખુદકુશી કી ખબર ન શાએઅ કી જાએ.

﴾6﴿ કિસી બદ મઝહબ કા બયાન યા મઝમૂન વગૈરા શર-ઈ અગ્લાત સે પાક હો તબ ભી ન છાપા જાએ કે ઈસ કા એક નુક્સાન યેહ ભી હો સકતા હૈ કે કારિઈન ઉસ બદ મઝહબ સે મુ-તઆરિફ હોને કે સાથ સાથ ઉસ કી શખ્સિય્યત સે **મુ-તઅસ્સિર** હો સકતે હૈં જો કે ઈમાન કે લિય ઝહરે હલાહલ હૈ. યાદ રહે ! ફસાદે અકીદા ફસાદે અમલ સે બ દ-ર-જહા બદતર હૈ.

﴾7﴿ કિસી "સિયાસી પાર્ટી" સે ગઠજોડ કર કે ઉસ કે મા તહ્ત ન રહા જાએ કે ઝૂટી ખુશામદ, ફરીકે મુખાલિફ કી બે જા મુખા-લફત, ઐબ-દરી, ઈલ્ઝામ તરાશી ઔર મુસલ્માનોં કી ઈઝા

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જિસ કે પાસ મેરા ઝિક્ર હો ઔર વોહ મુઝ પર દુરૂદ શરીફ ન પઢે તો વોહ લોગોં મેં સે કન્જૂસ તરીન શખ્સ હૈ. (ترغیب ترہیب)

રસાની વગૈરા વગૈરા ગુનાહોં સે બચના કરીબ બ ના મુમ્કિન હો જાએગા ઔર મા તહ્‌તી કે બાઈસ ઐસે અખ્બાર કી "આઝાદિયે સહાફત" ખુદ બખુદ ખત્મ હો જાએગી !!!

《8》 ઉન ખબરોં ઔર બયાનાત કી ઈશાઅત ન કી જાએ જિન સે મુસલ્માનોં મેં ઈન્તિશાર હો યા વતને અઝીઝ કે વકાર કો ઠેસ પહોંચે.

《9》 મુલ્કી રાઝ ઈફશા ન કિયે જાએં.

《10》 કલમ તખ્રેબી નહીં સિર્ફ વ સિર્ફ તા'મીરી અન્દાઝ મેં ચલાયા જાએ ઔર તહરીરોં કે ઝરીએ મુસલ્માનોં કો નેક કામ ઔર ગૈર મુસ્લિમોં કો દીને ઈસ્લામ કે કરીબ કિયા જાએ.

《11》 અપને અખ્બાર સે મુન્સલિક અજીર સહાફિયોં પર તહાઈફ ઔર ખુસૂસી દા'વતેં કબૂલ કરને કે હવાલે સે પાબન્દી રખી જાએ કે અક્સર સૂરતોં મેં યેહ રિશ્વતેં હોતી હૈં ઔર ઈન કી વજહ સે બસા અવકાત મુરવ્વતન ગુનાહોં ભરે બયાનાત વગૈરા કી ઈશાઅત કરની પડ જાતી હૈ !

《12》 ફિલ્મ એડીશન, ફિલ્મી **સફહા**, ફિલ્મોં, સ્ટેજ ડિરામોં ઔર મ્યૂઝીકલ પ્રોગ્રામોં, ના જાઈઝ ચીઝોં ઔર ના જાઈઝ કામોં વગૈરા કે ગુનાહોં ભરે ઈશ્તિહારાત દેને સે કુલ્લી તૌર પર લાઝિમી ઈજતિનાબ (યા'ની પરહેઝ) કિયા જાએ.

《13》 ઈલેક્ટ્રૉનિક મીડિયા કે ગુનાહોં ભરે પ્રોગ્રામોં કી ફેહરિસ શાએઅ ન કી જાએ.

﴾14﴿ શર-ઈ તૌર પર જુર્મ સાબિત હો જાને કી સૂરત મેં ભી ચૂંકે શખ્સે મુઅય્યન કી બિલા મસ્લહત ખબર મુશ્તહર કરને કી શરઅન ઈજાઝત નહીં લિહાઝા ઉસ કી પર્દા પોશી કી જાએ ઔર મુમ્કિના સૂરત મેં નિજી તૌર પર નેકી કી દા'વત કે ઝરીએ ઐસે મુજરિમ કી ઈસ્લાહ કી સૂરત નિકાલી જાએ. ઢંડોરા પીટને ઔર અખ્બારોં મેં ખબરેં ચમકાને સે સુધાર કે બજાએ અક્સર બિગાડ પૈદા હોતા હૈ ઔર બસા અવકાત ઝિદ મેં આ કર "છોટા મુજરિમ" બડે મુજરિમ કા રૂપ ધાર લેતા હૈ !

﴾15﴿ જાનદારોં કી તસ્વીરેં ન છાપી જાએં (જો ઉ-લમાએ કિરામ મૂવી ઔર તસ્વીર મેં ફર્ક કરતે હુએ મૂવી કો જાઈઝ કહતે હૈં ઉન્હીં કે ફતવે પર અમલ કરતે હુએ દા'વતે ઈસ્લામી "મ-દની ચેનલ" કે ઝરીએ દુન્યા ભર મેં ઈસ્લામ કી ખિદમત કરને મેં કોશાં હૈ)

﴾16﴿ બેહતર યેહ હૈ કે અખ્બાર મેં આયાતે કુરઆનિયા ઔર ઈન કા તરજમા ન છાપા જાએ ક્યૂંકે જહાં આયત યા ઈસ કા તરજમા લિખા હો વહાં ઔર ઉસ કે ઐન પીછે બિગૈર તહારત કે છૂના હરામ હૈ ઔર અક્સર લોગ બે વુઝૂ અખ્બાર પઢતે હોંગે ઔર મસ્અલા ન મા'લૂમ હોને કી વજહ સે છૂને કે ગુનાહ મેં પડતે હોંગે.

મૈં તહરીર સે દીં કા ડંકા બજા દૂં
અતા કર દે ઐસા કલમ યા ઈલાહી

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 83)

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

અખ્બાર કે દફ્તર મેં કામ કરના કૈસા ?

સુવાલ : ગુનાહોં ભરે અખ્બાર કે દફ્તર મેં કામ કરના ઔર અખ્બાર કી છપાઈ વગૈરા મેં મુઆ-વનત કરના કૈસા ? તન-ખ્વાહ જાઈઝ હોગી યા ના જાઈઝ ?

જવાબ : ગુનાહોં ભરા અખ્બાર મુકમ્મલ તૌર પર ગુનાહોં ભરા નહીં હોતા, ઈસ મેં જાઈઝ તહરીરાત ભી શામિલ હોતી હૈં, અગર સિર્ફ જાઈઝ મઝામીન કી નોકરી હૈ તો જાઈઝ ઔર ઈસ કી તન-ખ્વાહ ભી જાઈઝ ઔર અગર ના જાઈઝ કામ હી કરના પડતા હૈ તો નોકરી ભી ના જાઈઝ ઔર તન-ખ્વાહ ભી ના જાઈઝ. અગર દોનોં તરહ કે કામ કરને પડતે હૈં તો જિતના જાઈઝ કામ કિયા ઉસ પર મિલને વાલી ઉજરત જાઈઝ ઔર જિતના ના જાઈઝ કામ કિયા ઉતની ઉજરત ના જાઈઝ. મઝકૂરા દફ્તર મેં ઐસા કામ કરના જાઈઝ હૈ જિસ મેં ગુનાહ મેં કિસી તરહ સે મદદ ન કરની પડતી હો. મ-સલન ચોકીદારી વગૈરા.

અખ્બાર બેચના કૈસા ?

સુવાલ : અખ્બાર બેચના જાઈઝ હૈ યા નહીં ?

જવાબ : વોહ અખ્બાર જો બુન્યાદી તૌર પર ખબરોં પર મુશ્તમિલ હો લેકિન કુછ હિસ્સા હર કિસ્મ કે ઈશ્તિહારાત પર ભી મુશ્તમિલ હો ઉન કા બેચના અખ્બાર ફરોશોં કે લિયે જાઈઝ હૈ ઔર આમદની ભી હલાલ હૈ જબ કે જો અખ્બાર બુન્યાદી તૌર પર

ફિલ્મોં યા ના જાઈઝ કામોં કી તશહીર હી કે લિયે હોં ઉન કા બેચના ના જાઈઝ હૈ.

રિઝકે હલાલ દે મુઝે ઐ મેરે કિબ્રિયા
દેતા હૂં તુઝ કો વાસિતા તેરે હબીબ કા

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

હર સુબ્હ યેહ નિય્યત કર લીજિયે આજ કા દિન આંખ, કાન, ઝબાન ઔર હર ઉઝ્વ કો **ગુનાહોં** ઔર ફુઝૂલિયાત સે બચાતે હુએ, **નેકિયોં** મેં ગુઝારૂંગા. اِنْ شَآءَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ

તાલિબે ગમે મદીના વ બકીઅ વ મગ્ફિરત વ બે હિસાબ જન્નતુલ ફિરદૌસ મેં આકા કા પડોસ

6 શા'બાનુલ મુઅઝ્ઝમ 1433 સિ.હિ.
27-6-2012

مآخذ و مراجع

كتاب	مطبوعہ	كتاب	مطبوعہ
قرآنِ پاک	مکتبۃ المدینہ باب المدینہ کراچی	فیض القدیر	دار الکتب العلمیۃ بیروت
تفسیر روح البیان	کوئٹہ	مراۃ	ضیاء القرآن مرکز الاولیاء لاہور
خزائن العرفان	مکتبۃ المدینہ باب المدینہ کراچی	فتاوٰی رضویہ	رضا فاؤنڈیشن مرکز الاولیاء لاہور
بخاری	دار الکتب العلمیۃ بیروت	بہار شریعت	مکتبۃ المدینہ باب المدینہ کراچی
مسلم	دار ابن حزم بیروت	دلائل النبوۃ	دار الکتب العلمیۃ بیروت
سنن ابوداود	دار احیاء التراث العربی بیروت	ابن عساکر	دار الفکر بیروت
ترمذی	دار الفکر بیروت	جمع الوسائل	مدینۃ الاولیاء ملتان
سنن ابن ماجہ	دار المعرفۃ بیروت	تنبیہ الغافلین	دار الکتاب العربی بیروت
مصنف عبد الرزاق	دار الکتب العلمیۃ بیروت	بستان الواعظین	دار الکتب العلمیۃ بیروت
معجم کبیر	دار احیاء التراث العربی بیروت	القول البدیع	مؤسسۃ الریان بیروت
معجم اوسط	دار الکتب العلمیۃ بیروت	اِحیاء العلوم	دار صادر بیروت
شعب الایمان	دار الکتب العلمیۃ بیروت	کیمیائے سعادت	انتشارات گنجینہ تہران
السنن الکبری	دار الکتب العلمیۃ بیروت	وسائل بخشش	مکتبۃ المدینہ باب المدینہ کراچی
الجامع الصغیر	دار الکتب العلمیۃ بیروت	☆☆☆	☆☆☆

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم : મુઝ પર કસરત સે દુરૂદે પાક પઢો બેશક તુમ્હારા મુઝ પર દુરૂદે પાક પઢના તુમ્હારે ગુનાહોં કે લિયે મગ્ફિરત હૈ. (جامع صغیر)

ફેહરિસ

કુછ ઈસ રિસાલે કે બારે મેં.....		મુસલ્માનોં કે ઐબ ઢૂંડના મુનાફિક કા કામ હૈ	29
દુરૂદ શરીફ કી ફઝીલત	1	બદકારી કી ખબર લગાના કૈસા ?	29
સહાફત કી તા'રીફ	1	ઝિના કા શર-ઈ સુબૂત	30
મૌજૂદા સહાફત કી દો કિસ્મેં	2	લોહે કે 80 કોડોં કી સઝા	30
દુન્યા કા સબ સે પહલા અખ્બાર	2	ઈશ્તિહારાત કે બારે મેં મ-દની ફૂલ	31
ખુદકુશી કી ખબરેં	3	ફિલ્મી ઈશ્તિહારાત	33
પહલૂઓં સે ગોશ્ત કાટ કર ખિલાને કા અઝાબ	5	અખ્બારી મઝામીન કૈસે હોં ?	34
ખુદકુશી મેં નાકામ રહને વાલોં કી ખબરેં	6	ઉ-લમા વ મશાઈખ કી કિરદાર કુશી	35
મારે જાને વાલે ડાકૂઓં કી મઝમ્મત	8	બા'ઝ કૉલમ નિગારોં કે કારનામે	35
વોહ ઈસ વક્ત જન્નત કી નહરોં મેં ગોતે લગા રહા હૈ	8	એક ગલત લફ્ઝ હી કહીં જહન્નમ મેં ન ડાલ દે	37
ચોર ડાકૂ કી ગિરિફ્તારી કી ખબરેં દેના	10	મઝમૂન નિગાર કે લિયે મ-દની ફૂલ	38
તૂને ચોરી કી (હિકાયત)	11	એક મુસન્નિફ કી હિકાયત	38
ગિરિફ્તાર શુદા ચોર કી ખબર લગાના કૈસા ?	13	સુની સુનાઈ બાત મેં આ કર કિસી કો ગુનહગાર કહના	39
ચોર સે બઢ કર મુજરિમ	14	ક્યા હર ખબર છાપને સે કબ્લ ખૂબ તહકીક કરની હોગી?	41
મુલ્ઝમ કા નામ છાપના કૈસા ?	15	શૈતાન અફવાહ ઉડાતા હૈ	42
મુસલ્માન કી બે ઈઝ્ઝતી કબીરા ગુનાહ હૈ	15	કિયામે પાકિસ્તાન કે ફૌરન બા'દ અફવાહ કે	43
ખુદા વ મુસ્તફા કો ઈઝા દેને વાલા	16	સબબ હોને વાલા ફસાદ	
દહ્શત ગર્દી કી વારિદાત કી ખબર છાપને કે નુક્સાનાત	18	તરદીદી બયાન કા તરીકા	45
દહ્શત ગર્દી કી ખબર અખ્બાર કી જાન હોતી હૈ	19	એડીટર કો કૈસા હોના ચાહિયે ?	47
સહાફત કી આઝાદી	21	લોગોં કે હાલાત કી મા'લૂમાત રખના	48
"અચ્છે બચ્ચે ઘર કી બાત બાહર નહીં કિયા કરતે !"	21	ખબરેં મા'લૂમ કરને કી અચ્છી અચ્છી નિય્યતેં	49
ઐસી ખબર શાએઅ ન ફરમાએં જો ફિતને જગાએ	23	ખબર મા'લૂમ કરને કી નિરાલી હિકાયત	50
સન્સની ખૈઝ ખબરેં ફૈલાના	24	અખ્બાર પઢના કૈસા ?	51
સહાફિયોં કા કુરેદ કર બાતેં ઉગલવાના	25	સહાફી કહીં આપ કે મુખાલિફ ન હો જાએં	54
મુસલ્માનોં કી ઐબજૂઈ ન કરો	26	અખ્બાર કૈસા હોના ચાહિયે	56
.....તો તુમ ઉન કો ઝાએઅ કર દોગે	27	અખ્બાર કે દફ્તર મેં કામ કરના કૈસા ?	60
ઐબ જૂ ખુદ રુસ્વા હોગા	28	અખ્બાર બેચના કૈસા ?	60

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ وَ الصَّلٰوةُ وَ السَّلَامُ عَلٰى سَيِّدِ الْمُرْسَلِيْنَ اَمَّا بَعْدُ فَاَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيْمِ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

સુન્નત કી બહારેં

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَزَّوَجَلَّ તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક **દા'વતે ઇસ્લામી** કે મહકે મહકે મ-દની માહોલ મેં બ કસરત સુન્નતેં સીખી ઔર સિખાઈ જાતી હૈં, હર જુમા'રાત ઇશા કી નમાઝ કે બા'દ આપ કે શહર મેં હોને વાલે દા'વતે ઇસ્લામી કે હફતાવાર સુન્નતોં ભરે ઇજતિમાઅ મેં રિઝાએ ઇલાહી કે લિયે અચ્છી અચ્છી નિય્યતોં કે સાથ સારી રાત ગુઝારને કી મ-દની ઇલ્તિજા હૈ. આશિકાને રસૂલ કે **મ-દની કાફિલોં** મેં બ નિય્યતે સવાબ સુન્નતોં કી તરબિય્યત કે લિયે સફર ઔર રોઝાના **ફિક્રે મદીના** કે ઝરીએ **મ-દની ઇન્આમાત** કા રિસાલા પુર કર કે હર મ-દની માહ કે ઇબ્તિદાઈ દસ દિન કે અન્દર અન્દર અપને યહાં કે ઝિમ્મેદાર કો જમ્અ કરવાને કા મા'મૂલ બના લીજિયે, اِنْ شَاءَ اللّٰهُ عَزَّوَجَلَّ ઇસ કી બ-ર-કત સે પાબન્દે સુન્નત બનને, ગુનાહોં સે નફરત કરને ઔર **ઈમાન કી હિફાઝત** કે લિયે કુઢને કા ઝેહ્ન બનેગા.

હર ઇસ્લામી ભાઈ અપના યેહ ઝેહ્ન બનાએ કે **"મુઝે અપની ઔર સારી દુન્યા કે લોગોં કી ઇસ્લાહ કી કોશિશ કરની હૈ.** اِنْ شَاءَ اللّٰهُ عَزَّوَجَلَّ" અપની ઇસ્લાહ કી કોશિશ કે લિયે "મ-દની ઇન્આમાત" પર અમલ ઔર સારી દુન્યા કે લોગોં કી ઇસ્લાહ કી કોશિશ કે લિયે "મ-દની કાફિલોં" મેં સફર કરના હૈ. اِنْ شَاءَ اللّٰهُ عَزَّوَجَلَّ

મક-ત-બતુલ મદીના કી શાખેં

સૂરત : વલિયાભાઈ મસ્જિદ, ખ્વાજા દાના દરગાહ કે પાસ.9898615071

જામનગર : પાંચ હાટડી, 9327977293

મોડાસા : સુકા બજાર, 9725824820

ગાંધીધામ : સપના નગર, મદીના મસ્જિદ કે પાસ, 8141474279

ધોલકા : તાજદારે મદીના મસ્જિદ કે સામને, ટાવર બાઝાર, 9374915797

મક-ત-બતુલ મદીના®
દા'વતે ઇસ્લામી
مكتبة المدينة
સિલેક્ટેડ હાઉસ, અલિફ કી મસ્જિદ કે સામને, તીન દરવાઝા, અહમદઆબાદ-1 ગુજરાત, ઇન્ડિયા
Mo.091 93271 68200 E-mail : maktabaahmedabad@gmail.com www.dawateislami.net